

Strategia oświatowa Gminy Piaseczno na lata 2015-2020

[wersja robocza, w trakcie przygotowywania]

Autorzy strategii:

przedstawiciele społeczności gminy Piaseczno.

Opracowano przy wsparciu firmy

VULCAN sp. z o. o.

ul. Wołowska 6

51-116 Wrocław

tel. (071) 375 15 00

e-mail: vulcan@vulcan.edu.pl

www.vulcan.edu.pl

[Skład zespołu firmy VULCAN]

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Główny cel strategiczny	6
3. Analiza SWOT	7
4. Cele strategiczne i operacyjne oraz mierniki ich realizacji	13
5. Rekomendowany sposób realizacji strategii	14
6. Załącznik nr 1. Metodologia pracy nad strategią	15
7. Załącznik nr 2. Wnioski z warsztatów wprowadzających	17
8. Załącznik nr 3. Charakterystyka gminy	18
Charakterystyka ogólna	18
Stan finansów	18
9. Załącznik nr 4. Diagnoza stanu finansów oświaty	19
Oświata w finansach gminy	19
Nadwyżka wydatków nad subwencją	20
Struktura wydatków oświatowych	21
10. Załącznik nr 5. Diagnoza organizacji szkół	22
Uczniowie i rodzaje oddziałów	22
Wielkości szkół i oddziałów	24
Znaczenie wielkości oddziałów i elastyczność organizacyjna szkół	24
Liczby uczniów w szkołach	26
Średnie liczby uczniów w szkołach	26
Wielkości poszczególnych szkół	28
Liczby uczniów w oddziałach	30
Średnie wielkości oddziałów w skali JST	30
Wielkości oddziałów w poszczególnych szkołach	32
Poziom zatrudnienia nauczycieli	34
Etaty i godziny przeliczeniowe	34

Wskaźniki organizacji	35
Porównywanie kosztów organizacyjnych	35
Wskaźniki organizacji i ich jednostki	36
Zasadnicze wskaźniki organizacji	36
Czynniki, które mają wpływ na wysokość zasadniczych wskaźników organizacji	36
Zasadnicze wskaźniki organizacji szkół prowadzonych przez gminę Piaseczno	38
Wskaźniki organizacji w skali JST	38
Zasadnicze wskaźniki organizacji w poszczególnych szkołach	40
Zajęcia pozalekcyjne	44
Udział szkół niepublicznych	44
11. Załącznik nr 6. Organizacja szkół w kontekście warunków demograficznych	45
Prognozy demograficzne	45
Sytuacja demograficzna w Polsce	45
Prognoza organizacji szkół prowadzonych przez gminę Piaseczno w kontekście danych o liczbach urodzeń	46
Założenia prognostyczne	47
Prognoza organizacji szkół podstawowych w gminie Piaseczno	47
Prognoza organizacji gimnazjów w gminie Piaseczno	49
Wnioski	51
12. Załącznik nr 8. Baza lokalowa i jej wykorzystanie	52
13. Załącznik nr 9. Sytuacja przedszkoli	53
14. Załącznik nr 10. Struktura zatrudnienia nauczycieli	54
15. Załącznik nr 11. Wyniki ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli	55
16. Załącznik nr 12. Analiza wyników sprawdzianów i egzaminów	56
Szkoły Podstawowe	56
Wielkości oddziałów a wyniki egzaminów	60
Gimnazja	62
EWD a wielkości oddziałów	63
Trendy	63

1. Wprowadzenie

Organizacja lokalnego systemu oświaty w taki sposób, aby spełniał on oczekiwania mieszkańców to jedno z najważniejszych, jeśli nie najważniejsze zadanie władz gminy Piaseczno. Edukacja dzieci i młodzieży to długo trwający proces, stąd konieczne są w tym zakresie działania przemyślane w perspektywie wielu lat. Dlatego też władze Piaseczna uznały za niezbędne opracowanie wieloletniej strategii oświatowej. Chcielibyśmy, aby jej opracowanie, a następnie konsekwentne wdrażanie przyczyniało się do stałego podnoszenia jakości oferty edukacyjnej dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, przyczyniało się do zwiększenia ich szans na udane życie, a tym samym do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców gminy.

2. Główny cel strategiczny

W wyniku uzgodnień całego zespołu pracującego nad strategią, główny cel strategiczny dla piaseczyńskiej oświaty, któremu podporządkowano prace nad bardziej szczegółowymi celami strategicznymi i operacyjnymi określono w następujący sposób:

Piaseczyńska oświata w optymalny sposób, w ramach posiadanych środków, służy maksymalizacji szans na udane życie poszczególnych młodych ludzi oraz społeczności gminy.

3. Analiza SWOT

Analizę typ SWOT jest oceną obecnego stanu piaseczyńskiej oświaty. Była ona podstawą do określenia celów strategicznych oraz szczegółowych celów operacyjnych. Pozwala w przejrzysty i prosty sposób pokazać miejsce, w którym znajduje się dziś piaseczyńska oświata, zwrócić uwagę na to, co jest w niej dobre, na to, co wymaga poprawy oraz na to, co jest dla niej szansą, a co zagrożeniem. Warto pamiętać, że czasami te same fakty są jednocześnie słabymi i mocnymi stronami lub jednocześnie szansami i zagrożeniami. Jest tak np. w wypadku zjawisk demograficznych, które z jednej strony są ogromnym problemem z punktu widzenia niedostatecznej liczby sal lekcyjnych w stosunku do liczby oddziałów na terenie gminy, a z drugiej strony są ogromną szansą dla rozwoju systemu oświaty w Piasecznie, ponieważ – inaczej niż w ogromnej większości samorządów w Polsce – w Piasecznie nie trzeba zwalniać z pracy nauczycieli w związku ze zmniejszającą się liczbą uczniów.

[Formatowanie tabeli do poprawy]

Organizacja systemu edukacji	
Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none">1. Racjonalna z ekonomicznego punktu widzenia organizacja szkół podstawowych2. Dobre wyposażenie szkół3. Dobra kadra pedagogiczna4. Zróżnicowana wiekowo i ze względu na stopień awansu zawodowego kadra nauczycielska5. Małe oddziały w gimnazjach6. Zapewnienie miejsc w przedszkolach zgodnie z ustawą o systemie oświaty	<ol style="list-style-type: none">1. Zbyt mała liczba sal lekcyjnych w stosunku do liczby oddziałów w szkołach2. Zmianowa organizacja pracy wielu szkół3. Zbyt duża liczba dzieci w obwodach niektórych szkół podstawowych4. Małe oddziały w gimnazjach na tle podobnych gmin w całej Polsce5. Niewystarczająca organizacja dostępu uczniów do bazy sportowej szkół po lekcjach.

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Brak powszechnej możliwości wychodzenia uczniów na świeże powietrze na przerwach 7. Przepelnienie świetlic szkolnych (zarówno za mało miejsca jak i za mało opiekunów) 8. Niewystarczająca znajomość języków obcych przez nauczycieli 9. Niewystarczająca umiejętność korzystania z nowoczesnych technologii przez nauczycieli 10. Brak sprzętu komputerowego jako osobistego wyposażenia nauczycieli 11. Niewystarczająca liczba miejsc w szkołach dla dzieci z niepełnosprawnościami i skoncentrowanie klas integracyjnych w jednej szkole, co przyczynia się do swego rodzaju segregacji uczniów z niepełnosprawnościami 12. Nieprzystosowanie większości szkół do edukacji włączającej w świetle zmienionych przepisów o rekrutacji 13. Niewystarczająca liczba basenów na terenie gminy 14. Brak precyzyjnych regulacji dotyczących organizacji i finansowania dowozu uczniów na basen
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwość zatrudniania asystentów nauczyciela 2. Duża liczba przedszkoli niepublicznych na terenie gminy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększająca się liczba uczniów 2. Upowszechnienie wychowania przedszkolnego powodujące zwiększenie zapotrzebowanie na miejsca w przedszkolach 3. Zwiększenie tłoku w szkołach spowodowane rozpoczęciem nauki przez sześciolatkę 4. Nieprzewidywalna zmienność prawa oświatowego 5. Zapisy Karty Nauczyciela utrudniające politykę kadrową

Jakość oświaty	
Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysokie wyniki egzaminów, sprawdzianów oraz EWD w szkołach 2. Zmniejszająca się w kolejnych latach rozbieżność EWD oraz wyników egzaminów i sprawdzianów w szkołach, przy zachowaniu wysokich wyników 3. Usługi przedszkolne są wysoko oceniane zarówno przez rodziców jak i nauczycieli 4. Generalnie dobra ocena oświaty wśród rodziców i uczniów szkół 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niedostateczna wiedza nauczycieli na temat odczuć rodziców i uczniów w zakresie oceny oferty i wyników pracy szkół (wynika to z porównania wyników ankiet wśród nauczycieli oraz rodziców i uczniów) 2. Uczniowie postrzegają przemoc jako istotny problem w szkołach 3. Nauczyciele nie dostrzegają w pełni problemu przemocy w szkołach 4. Połowa ankietowanych uczniów nie lubi chodzić do szkoły 5. Duże zróżnicowanie w ocenie budynków i bazy sportowej szkół 6. Część rodziców uważa, że nie jest właściwie informowana przez szkołę o wynikach i zachowaniu ich dzieci, co jest rozbieżne z opinią nauczycieli na ten sam temat. 7. Bardzo duża część uczniów uważa, że szkoła nie przeciwdziała realnie niebezpiecznym zjawiskom takim jak narkomania, palenie papierosów, przemoc, alkohol i jest to niezgodne z opinią nauczycieli na ten sam temat. 8. W opinii rodziców szkoła w znacznie mniejszym stopniu chroni uczniów przed niepotrzebnym stresem, niż w opinii nauczycieli. 9. Ogromna większość nauczycieli ocenia pozytywnie i bardzo dobrze działania szkoły na rzecz kształtowania zdrowego stylu życia, co nie jest zgodne z opiniami

	<p>części rodziców na ten sam temat.</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Zbyt mało praktycznych działań na rzecz promowania zdrowego stylu życia 11. Spadkowy trend wskaźników EWD w niektórych gimnazjach 12. Zbyt mało urozmaicone formy prowadzenia zajęć na lekcjach 13. Zbyt duża koncentracja szkół na przygotowywaniu do sprawdzianów i egzaminów co skutkuje niewystarczającymi działaniami w innych obszarach rozwoju uczniów 14. Za mało różnorodna oferta zajęć pozalekcyjnych, nadmiar kół przedmiotowych w stosunku do zajęć rozszerzających różnorodne zainteresowania uczniów 15. Uczniowie korzystają z korepetycji, część nauczycieli uważa to za działanie pożądane 16. Zbyt mało uwagi poświęca się w szkole technikom uczenia się przez uczniów 17. Część nauczycieli zadaje za dużo zadań do domu 18. Zbyt mało działań wolontariatu w szkołach 19. Zbyt mały nacisk na rozwój samorządności młodzieży i rodziców 20. Zbyt mała otwartość szkół na współpracę z ludźmi i organizacjami pozarządowymi oraz projektami spoza szkół w zakresie wykraczającym poza podstawę programową.
Szanse	Zagrożenia
1. Rewolucja cyfrowa	1. Skłonność rodziców do nadmiernego korzystania z korepetycji

<p>2. Upowszechnienie wychowania przedszkolnego</p>	<p>2. Niewydolność niektórych rodzin 3. Rewolucja cyfrowa 4. Egzamin centralne 5. Zbyt duża koncentracja rodziców na wynikach egzaminów i sprawdzianów zewnętrznych</p>
<p>Model zarządzania</p>	
<p>Mocne strony</p>	<p>Słabe strony</p>
<p>1. Bon organizacyjny 2. Znacznie wyższy niż średnio w kraju dodatek motywacyjny nauczycieli 3. Istniejące i realizowane plany inwestycyjne, tendencja do zwiększania nakładów na oświatę 4. Autonomia dyrektorów szkół (postulowane jest jej zwiększenie) 5. Chęć poprawy i udoskonalenia systemu edukacji w gminie przez organ prowadzący i podległe mu instytucje (tworzenie strategii oświatowej) 6. Dobra współpraca ZEAS-u z księgowością i Skarbnikiem Urzędu Gminy 7. Realistycznie zaplanowany budżet w szkołach 8. Powstanie i aktywne działanie Piaszczyńskiego Porozumienia Rad Rodziców 9. Duży potencjał społeczny rodziców i uczniów</p>	<p>1. Wywołujące kontrowersje zapisy dotyczące przyznawania dodatku motywacyjnego w regulaminie wynagrodzeń nauczycieli 2. Mała liczba wniosków o nagrody dla nauczycieli kierowanych do kuratora i ministra 3. Nadmierna ingerencja części rodziców w kompetencje dyrektorów szkół i nauczycieli 4. Opinie uczniów o nauczycielach są w małym stopniu uwzględniane w procesie zarządzania szkołą (opinia uczniów) 5. Przeciagający się proces inwestycyjny w zakresie budowy szkół 6. Brak aktywnego udziału radnych w tworzeniu strategii oświatowej 7. Cięcia wydatków rzeczowych w budżetach szkół 8. Niedocenywanie roli rodziców w systemie oświaty. Niepełne respektowanie przez dyrektorów niektórych szkół zapisów ustawy o systemie oświaty dotyczących kompetencji Rad Rodziców 9. Niedostateczne wykorzystywanie potencjału rodziców i uczniów w zakresie wspierania szkół w działaniach organizacyjnych</p>
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<p>1. Brak konieczności zwalniania nauczycieli</p>	<p>1. Słabe zaangażowanie i współpraca z rodzicami gimnazjalistów</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Niewielka ilość przyznawanych nagród kuratora i ministra 3. Niepokojąca zwiększająca się biurokracja (np. systemy elektroniczne nie zastępują papierowego dokumentu) 4. Za mała autonomia dyrektorów przy wzrastającej odpowiedzialności
Finanse oświatowe	
Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszenie w ostatnich latach bardzo wysokich wcześniej dopłat do subwencji oświatowej 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zbyt mały udział wydatków rzeczowych w budżetach szkół 2. Zbyt drogie gimnazja na tle innych samorządów
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększająca się corocznie liczba uczniów 2. Poziom zadłużenia gminy Piaseczno związany między innymi z rozpoczętymi inwestycjami oświatowymi 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poziom zadłużenia gminy Piaseczno związany między innymi z rozpoczętymi inwestycjami oświatowymi 2. Obciążanie JST przez państwo kolejnymi zadaniami wymagającymi nakładów finansowych 3. Brak wpływów z podatków osób zamieszkujących w gminie

4. Cele strategiczne i operacyjne oraz mierniki ich realizacji

[do wstawiania]

1	2	3	4	5	6	7	8
	Realizujący	Współpraca	Okres realizacji	Wskaźnik realizacji zadania	Finansowane z budżetu gminy	Finansowane ze środków UE	Inny sposób finansowania

5. Rekomendowany sposób realizacji strategii

[do napisania]

6. Załącznik nr 1. Metodologia pracy nad strategią

[Do zredagowania i weryfikacji]

Niniejsza strategia oświatowa gminy Piaseczno jest efektem prac i dyskusji, które toczyły się w okresie od stycznia do końca października 2014 r. W sposób jeszcze nieformalny prace nad strategią rozpoczęły się od warsztatów zorganizowanych przez Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE) przy Ministerstwie Edukacji Narodowej, które odbyły się w Sulejówku 20-21 stycznia 2014 r.. W ramach tych warsztatów ekspert firmy VULCAN, Wojciech Magdoń oraz Dorota Jastrzębska z Ośrodka Rozwoju Edukacji zapoznali uczestników z ideą zarządzania strategicznego oraz ogólną koncepcją prac nad strategią. Na warsztatach zainicjowano również prace nad analizą SWOT (słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń) piaseczyńskiej oświaty. Wnioski z tych warsztatów zostały wykorzystane w toku dalszych prac nad niniejszą strategią.

W dniu 19 sierpnia 2014 roku podpisana została umowa pomiędzy Urzędem Gminy Piaseczno oraz firmą VULCAN, na mocy której VULCAN wspierał społeczność Piaseczna w przygotowaniu strategii oświatowej. Prace nad strategią rozpoczęły się od przygotowania przez VULCAN diagnoz i prognoz opartych dotyczących piaseczyńskiej oświaty, wynikających z dostępnych danych liczbowych. Wyniki tych prac przedstawiono w dalszej części niniejszego dokumentu.

Na początku września 2014 przeprowadzono wśród uczniów, rodziców i nauczycieli ankietę badającą stan systemu oświaty w Piasecznie. W dniach 19-20 września 2014 VULCAN przeprowadził warsztaty dla uczniów, rodziców, nauczycieli, dyrektorów szkół oraz pracowników samorządu, w ramach których wypracowano odpowiedź na pytanie, co to znaczy dobra oświata, a następnie dyskutowano na temat sformułowania głównego celu cel strategicznego dla piaseczyńskiej oświaty. Warsztaty prowadzone były w trzech około 20-osobowych grupach. W drugim dniu warsztatów przedstawiciele firmy VULCAN przedstawili wstępne wyniki diagnozy piaseczyńskiej oświaty opracowanej na podstawie dostępnych danych liczbowych. Diagnoza ta przedstawiona jest w dalszej części niniejszego dokumentu.

Następnie – w oparciu o przedstawioną diagnozę, wnioski z poprzedniego dnia warsztatów oraz doświadczenia uczestników warsztatów rozpoczęto pracę nad analizą SWOT, czyli nad mocnymi i słabymi stronami oraz szansami i zagrożeniami dla systemu oświaty w Gminie Piaseczno. Prace te prowadzone były w dwóch grupach, z których jedna zajmowała się zagadnieniami organizacji i jakości oświaty, a druga finansami i modelem zarządzania oświatą. Wyniki tych prac oraz wyniki przeprowadzonych ankiet stały się podstawą do ostatecznego wypracowania w gronie komitetu strategicznego szczegółowej analizy SWOT oraz głównego celu strategicznego, co miało miejsce 1 X 2014 r.

Warto podkreślić, że zarówno warsztaty wstępne jak i zespołowa praca nad opracowaniem analizy SWOT były bardzo ważnym elementem diagnozy stanu piaseczyńskiej oświaty, gdyż umożliwiły rzeczową dyskusję i wymianę poglądów na bardzo różne tematy jej dotyczące. Przygotowana analiza SWOT określająca słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia dla piaseczyńskiego systemu oświaty została wykorzystana jako podstawa do sformułowania celów strategicznych oraz szczegółowych celów operacyjnych. Ostatnią fazą prac nad strategią było opracowania mierników i wskaźników pozwalających monitorować realizację strategii.

Prace nad niniejszym dokumentem koordynowali i moderowali pracownicy firmy VULCAN. Nie jest to jednak w żadnej mierze wypadkowa ich poglądów na oświatę, a efekt obiektywnych analiz oraz przekonań pracujących nad strategią mieszkańców, władz i pracowników Urzędu Gminy Piaseczno. Rolą pracowników firmy VULCAN było moderowanie i redakcja dokumentu strategii, ale nie wymyślanie samej strategii, która jest efektem prac mieszkańców i władz gminy.

Czytając niniejszą strategię, należy koniecznie pamiętać, że choć prace nad każdą strategią zaczynają się od skonkretyzowania marzeń dotyczących przyszłości, to sama strategia nie jest i nie może być zbiorem dowolnych marzeń, gdyż musi być realizowanym pomysłem na zbliżające do celu działania w skończonym czasie i w ramach posiadanych środków. Oznacza to, że w strategii nie umieszczono celów, które wprawdzie byłyby bardzo pożądane, ale ich realizacja nie jest możliwa w objętej strategią perspektywie czasowej.

7. Załącznik nr 2. Wnioski z warsztatów wprowadzających

8. Załącznik nr 3. Charakterystyka gminy

Charakterystyka ogólna

[Napisać]

Stan finansów

Gmina Piaseczno jest największą gminą miejsko-wiejską w Polsce – wg danych GUS w 2012 r. liczyła 75 tys. mieszkańców, podczas gdy następna gmina z tej grupy, Nysa, miała ok. 58 tys. mieszkańców. Nic więc dziwnego, że wydatki jej budżetu są najwyższe w tej grupie jednostek samorządu terytorialnego – w 2013 r. łączne wydatki budżetu Piaseczna wyniosły 273,7 mln zł¹. Gmina Piaseczno ma również wysokie dochody własne – w 2013 r. wyniosły one nieco ponad 200 mln zł, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca dało Piasecznu 9 miejsce wśród gmin miejsko-wiejskich liczących powyżej 20 tys. mieszkańców. Piaseczno jest więc zamożną gminą o ponadprzeciętnych możliwościach finansowych.

[Wskaźniki finansowe, WPF].

¹ Dane finansowe podawane w tym rozdziale pochodzą ze sprawozdań Rb27s lub Rb28s oraz wieloletnich prognoz finansowych, udostępnianych przez Ministerstwo Finansów.

9. Załącznik nr 4. Diagnoza stanu finansów oświaty

Oświata w finansach gminy

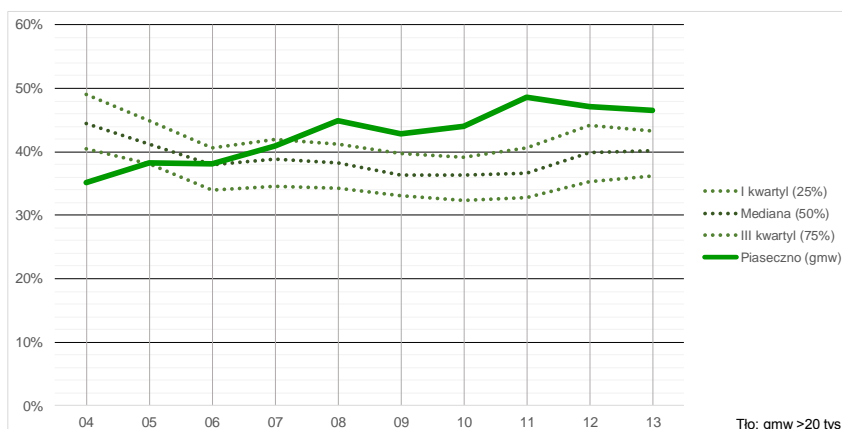
Wydatki oświatowe stanowią bardzo dużą część budżetu gminy – w 2013 r. pochłonęły one aż 46,5 proc. łącznych wydatków budżetu². Wykres 1 przedstawia przebieg zmian wskaźnika udziału wydatków oświatowych w łącznych wydatkach budżetu na tle grupy odniesienia, czyli gmin miejsko-wiejskich powyżej 20 tys. mieszkańców.

Ciągła linia na wykresach tego rodzaju ilustruje zmiany (w kolejnych latach) wartości wskaźnika wyliczonego dla Piaseczna, natomiast linie kropkowane ukazują zmiany dla samorządów z grupy porównawczej. Z tym, że:

- Środkowa linia kropkowana pokazuje medianę, czyli miarę, która dzieli grupę samorządów na dwie połowy – w jednej z nich badany wskaźnik jest większy, a w drugiej mniejszy od wartości mediany.
- Dolna linia kropkowana przedstawia tzw. pierwszy kwartyl, czyli wielkość, poniżej której znajdują się wskaźniki 25% samorządów z grupy porównawczej.
- Górna linia kropkowana przedstawia trzeci kwartyl, czyli wielkość, powyżej której znajdują się wskaźniki 25% samorządów z grupy porównawczej.

² W tej liczbie uwzględnione są wszystkie wydatki z działów 801 i 854 (w tym również wydatki finansowane ze środków europejskich).

Wykres 1. Udział wszystkich wydatków oświatowych w łącznych wydatkach budżetu JST.

Jak widać na wykresie, od wielu lat udział oświaty w budżecie Piaseczna należy do najwyższych w grupie odniesienia. Świadczy to o roli, jaką władze gminy przypisują oświacie. W wypadku Piaseczna nie mamy bowiem do czynienia z dość często spotykanym zjawiskiem, że duży udział wydatków oświatowych w budżecie wynika ze słabości tego budżetu.

Nadwyżka wydatków nad subwencją

Głównym źródłem finansowania oświaty jest część oświatowa subwencji ogólnej, czyli tzw. subwencja oświatowa. W większości JST nie pokrywa ona jednak wszystkich bieżących kosztów prowadzenia szkół. Dlatego przeciętny samorząd współfinansuje oświatę z własnych środków.

Do oceny stopnia owego współfinansowania używamy wskaźnika nadwyżki wydatków nad subwencją. Wskaźnik ten wyliczany jest wg następującego wzoru:

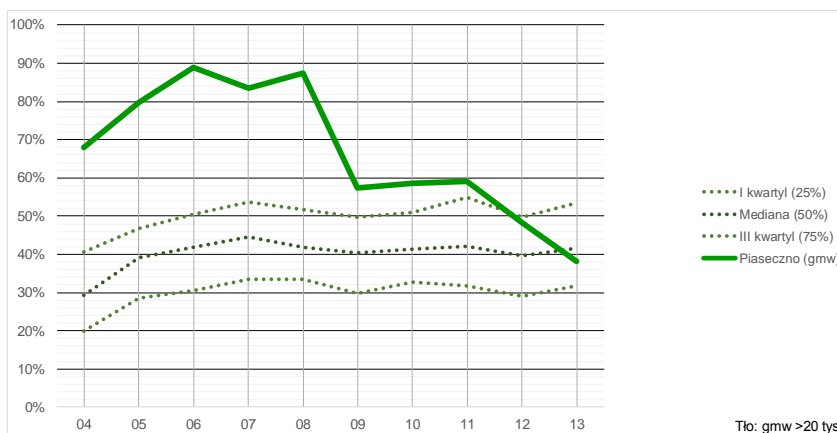
$$\frac{\text{subwencyjne wydatki oświatowe}}{\text{subwencja oświatowa}} \cdot 100\% - 100\%$$

gdzie subwencyjne wydatki oświatowe to suma wydatków z działów 801 (oświata i wychowanie) oraz 854 (edukacyjna opieka wychowawcza) z **wyłączeniem** wydatków z paragrafów należących do grupy *wydatki majątkowe* (601 do 680) oraz rozdziałów dotyczących oświatowych zadań własnych samorządu, czyli 80103 (oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych), 80104 (przedszkola) i 80113 (dowożenie uczniów do szkół).

Interpretacja tego wskaźnika jest bardzo prosta. Jeśli wskaźnik nadwyżki wydatków nad subwencją wynosi 0, to wydatki na zadania finansowane przez subwencję oświatową są równe tej subwencji. Jeśli zaś wskaźnik wynosi np. 15%, to wydatki są o 15% wyższe od subwencji. Natomiast, gdy wskaźnik ma

wartość ujemną i wynosi np. minus 5%, tzn. że wydatki są o 5% niższe od subwencji.

Wykres 2. Wskaźnik nadwyżki wydatków nad subwencją.

Z wykresu 2 wynika, że do 2008 r. wskaźnik nadwyżki wydatków nad subwencją był rekordowo wysoki, a w 2009 r. gwałtownie spadł do poziomu 60 proc., tzn. że nadal był wyższy niż w $\frac{3}{4}$ gmin miejsko-wiejskich powyżej 20 tys. mieszkańców. Kolejny okres spadku sprawił, że w 2013 r. wskaźnik ten osiągnął poziom 38 proc., czyli poniżej mediany grupy odniesienia.

Co ważne, w ostatnich dwóch latach zmniejszyła się także kwota nadwyżki, dzięki czemu po raz pierwszy od 2006 r. wyniosła ona mniej niż 20 mln zł.

Oczywiście należy pamiętać, że finansowanie nadwyżki wydatków nad subwencją nie jest jedynym oświatowym wyzwaniem dla budżetu gminy. Trzeba również znaleźć pieniądze na inwestycje i remonty jednostek oświatowych, utrzymanie przedszkoli, dowożenie uczniów itp. W 2013 r. wydatki tego rodzaju pochłonęły blisko 56 mln zł, z czego tylko część zrekompensowała państwowa dotacja przedszkolna oraz wpłaty od rodziców uczniów uczęszczających do przedszkoli.

Struktura wydatków oświatowych

[Zestawienia, komentarz]

10. Załącznik nr 5. Diagnoza organizacji szkół

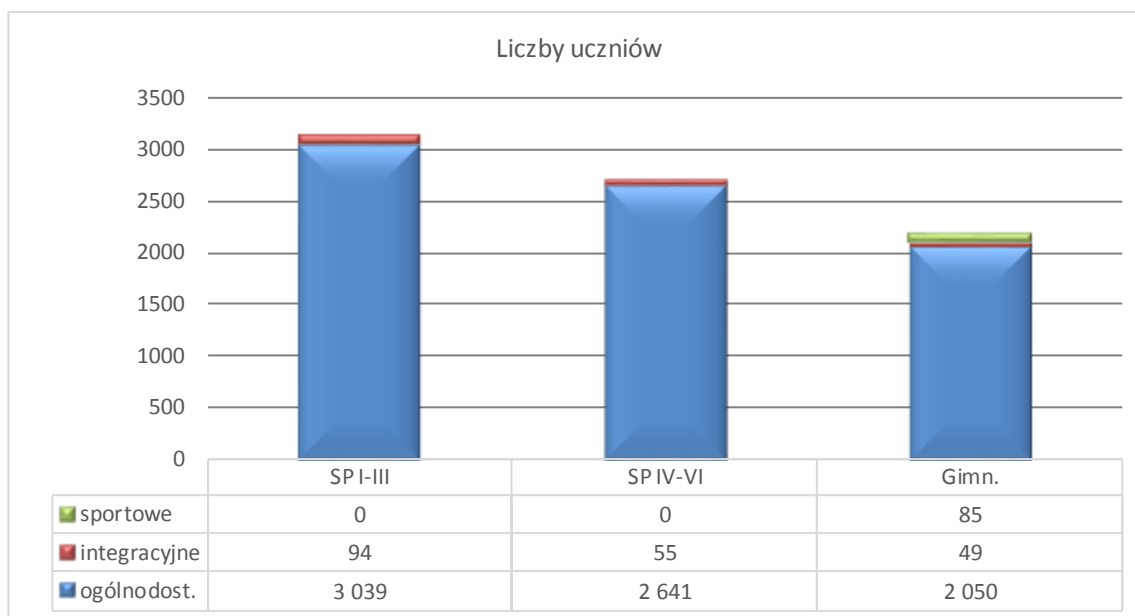
Uczniowie i rodzaje oddziałów

Gmina Piaseczno prowadzi 10 szkół podstawowych i 8 gimnazjów, przy czym 5 szkół podstawowych i 3 gimnazja, to jednostki samodzielne, a pozostałe szkoły wchodzi w skład 5 zespołów składających się ze szkoły podstawowej i gimnazjum.

Tabela 1. Lista szkół prowadzonych przez gminę Piaseczno wraz ze skrótami ich nazw oraz informacjami o przynależności do zespołów.

Szkoła	Zespół	Skrót nazwy szkoły	Skrót nazwy szkoły z oznaczeniem zespołu
Szkoła Podstawowa nr 1 w Piasecznie	jednostka samodzielna	SP 1	SP 1
Szkoła Podstawowa nr 2 w Piasecznie	jednostka samodzielna	SP 2	SP 2
Szkoła Podstawowa nr 3 w Piasecznie	Zespół Szkół w Piasecznie	SP 3	SP 3-ZS Pias.
Szkoła Podstawowa nr 5 w Piasecznie	jednostka samodzielna	SP 5	SP 5
Szkoła Podstawowa w Chylicach	Zespół Szkół w Chylicach	SP Chyl.	SP Chyl.-ZS Chyl.
Szkoła Podstawowa Głoskowie	jednostka samodzielna	SP Głos.	SP Głos.
Szkoła Podstawowa w Jazgarzewie	Zespół Szkół w Jazgarzewie	SP Jazg.	SP Jazg.-ZS Jazg.
Szkoła Podstawowa w Józefostawiu	Zespół Szkół w Józefostawiu	SP Józ.	SP Józ.-ZS Józ.
Szkoła Podstawowa w Zalesiu Górnym	jednostka samodzielna	SP ZG	SP ZG
Szkoła Podstawowa w Złotokłosie	Zespół Szkół w Złotokłosie	SP Złot.	SP Złot.-ZS Złot.
Gimnazjum nr 1 w Piasecznie	jednostka samodzielna	G 1	G 1
Gimnazjum nr 2 w Piasecznie	jednostka samodzielna	G 2	G 2
Gimnazjum nr 4 w Piasecznie	Zespół Szkół w Piasecznie	G 4	G 4-ZS Pias.
Gimnazjum w Chylicach	Zespół Szkół w Chylicach	G Chyl.	G Chyl.-ZS Chyl.
Gimnazjum w Jazgarzewie	Zespół Szkół w Jazgarzewie	G Jazg.	G Jazg.-ZJ Jazg.
Gimnazjum w Józefostawiu	Zespół Szkół w Józefostawiu	G Józ.	G Józ.-ZS Józ.
Gimnazjum w Zalesiu Górnym	jednostka samodzielna	G ZG	G ZG
Gimnazjum w Złotokłosie	Zespół Szkół w Złotokłosie	G Złot.	G Złot.-ZZ Złot.

Wykres 3. Liczby uczniów na poszczególnych etapach edukacyjnych w podziale na rodzaje oddziałów.

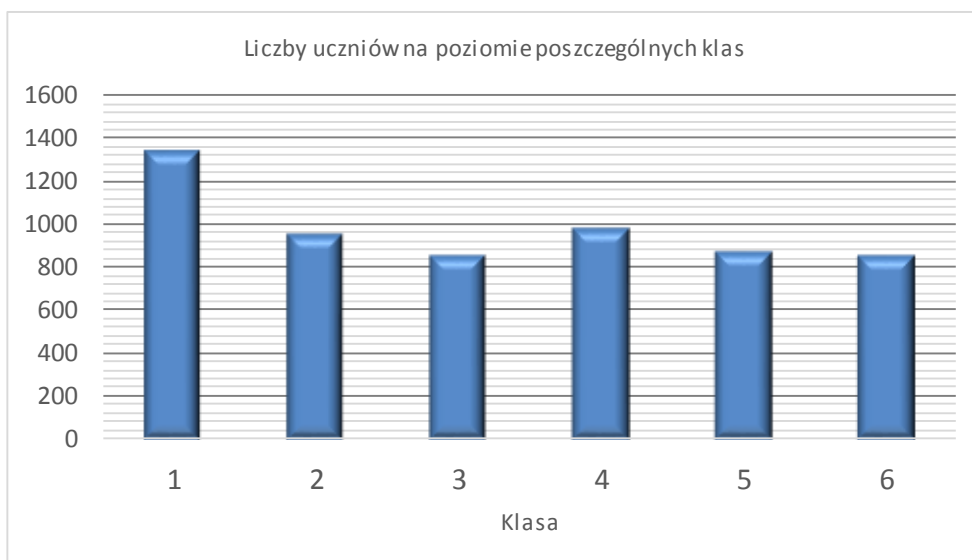
We wrześniu 2014 r. w szkołach prowadzonych przez gminę Piaseczno uczyło się 8013 uczniów, z tego 3133 w klasach I-III szkół podstawowych, 2696 w klasach IV-VI, a 2184 w gimnazjach. Do oddziałów integracyjnych uczęszczało 3 proc. uczniów klas I-III szkół podstawowych, 2 proc. uczniów klas IV-VI i 2,2 proc. gimnazjalistów, a do oddziałów sportowych chodziło 3,9 proc. uczniów gimnazjów.

Już z pobieżnej analizy liczb uczniów na poziomach poszczególnych klas (zob. wykresy 4 i 5) wynika, że oświata gminy Piaseczno nie ma, charakterystycznych dla innych JST, problemów demograficznych. Na przykład, co jest rzadko spotykane, najmniej gimnazjalistów chodzi do klas trzecich, a nie do pierwszych. Wahania liczb uczniów w poszczególnych klasach szkół podstawowych również nie odzwierciedlają ogólnokrajowego trendu demograficznego, choć oczywiście zdecydowanie większa niż rok wcześniej liczba pierwszoklasistów wynika z ustawowego obniżenia wieku rozpoczynania obowiązkowego szkolnego³.

Więcej o sytuacji demograficznej i jej skutkach w [\[tu namiary\]](#).

³ Zgodnie z przepisami w roku szkolnym 2014/15 obowiązkiem szkolnym zostało objętych pół rocznika sześciolatków.

Wykres 4. Liczby uczniów na poziomach poszczególnych klas szkół podstawowych.

Wykres 5. Liczby uczniów na poziomach poszczególnych klas gimnazjów.

Wielkości szkół i oddziałów

Znaczenie wielkości oddziałów i elastyczność organizacyjna szkół

W niniejszym opracowaniu konsekwentnie używamy pojęcia *klasa* jako określenia dla poziomu (roku) nauczania. Pojęcie *oddział* oznacza zaś podstawową jednostkę organizacyjnej szkoły, czyli grupę uczniów – część klasy, którzy razem odbywają większość lekcji⁴.

⁴ Analogicznie *oddział* definiowany jest w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. z późn. zmianami).

W takim ujęciu np. każde gimnazjum ma trzy klasy, a każda z tych klas może mieć różną liczbę oddziałów.

W szkołach ogólnodostępnych przeważająca część zajęć nauczycieli odbywa się z oddziałami (lub grupami uczniów utworzonymi przez podzielenie oddziałów). Zatem to przede wszystkim od liczby oddziałów zależy liczba nauczycielskich etatów przeliczeniowych, które muszą być sfinansowane w danej szkole, a liczebności (wielkości) oddziałów są głównym czynnikiem, od którego zależą koszty kształcenia jednego ucznia. Z pewnym uproszczeniem można przyjąć, że im niższa jest liczba uczniów w oddziale, tym większe są jednostkowe (przypadające na jednego ucznia) koszty kształcenia należących do niego uczniów⁵. Z drugiej strony zaś w mniejszych oddziałach warunki nauki i pracy są bardziej komfortowe, zaś problemy wychowawcze bywają w nich mniej dokuczliwe⁶.

Jednostkowe koszty kształcenia mogą także zależeć od liczby uczniów w szkole, przy czym zależność ta dotyczy zwłaszcza szkół podstawowych i gimnazjów, które mają swoje obwody i nie mogą odmówić przyjęcia dzieci zamieszkałych w tych obwodach.

Jeżeli liczby uczniów na poziomie poszczególnych klas są na tyle duże, że istnieje względna swoboda w określaniu liczby i wielkości oddziałów (np. można utworzyć 5 mniejszych lub 4 większe oddziały), to szkoła jest elastyczna organizacyjnie, tzn. można elastycznie dopasowywać jej organizację do zmieniającej się liczby uczniów i innych uwarunkowań. Np. jeśli na poziomie jednej klasy jest 100 uczniów, można ich podzielić na 4 lub 5 oddziałów. Natomiast, gdy tych uczniów jest mniej, np. tylko 36, swoboda praktycznie nie istnieje – trzeba utworzyć dwa osiemnastoosobowe oddziały.

Sytuację dodatkowo komplikuje zmiana w ustawie o systemie oświaty, która w klasach I-III szkół podstawowych⁷ zakazuje tworzenia oddziałów liczących więcej niż 25 uczniów. Zatem jeśli do jakiejś szkoły podstawowej zgłosi się 26 pierwszoklasistów, zamieszkałych w jej obwodzie, trzeba będzie utworzyć dwa zaledwie trzynastoosobowe oddziały. Tymczasem koszt kształcenia tej samej liczby uczniów w dwóch oddziałach jest ok. dwa razy większy niż w jednym.

Sądzymy, że o jako takiej elastyczności organizacyjnej można mówić, gdy na poziomie jednej klasy jest co najmniej 75-80 uczniów. Zatem sześcioklasowa

⁵ W starszych klasach szkół podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych zależność ta nie jest pełna, ze względu na, wynikającą z przepisów, konieczność dzielenia oddziałów na grupy na niektórych zajęciach (informatyki, języków obcych, WF). W związku z tym np. oddział 24-osobowy, który nie musi być dzielony na grupy, wymaga mniejszej liczby godzin nauczycielskich niż oddział 25 osobowy, w którym takie podziały są konieczne.

⁶ Jednak, wbrew potocznej opinii, nie udowodniono do tej pory większej efektywności kształcenia w małych oddziałach.

⁷ Ta reguła w roku szkolnym 2014/15 obowiązuje w odniesieniu do klas I, w kolejnych dwóch latach jej obowiązywanie zostanie rozszerzone na starsze klasy.

szkoła podstawowa musi mieć co najmniej 450 uczniów, żeby można ją było nazwać szkołą elastyczną organizacyjnie, a elastyczne gimnazjum powinno mieć nie mniej niż 225 uczniów. Oczywiście dość często zdarzają się mniejsze szkoły, które nie mają nieracjonalnie małych oddziałów, jednak wraz ze spadkiem wielkości szkoły szybko rośnie prawdopodobieństwo wystąpienia, wymuszonych przez brak elastyczności, niekorzystnych rozwiązań organizacyjnych. Warto przy tym zauważyć, że elastyczność organizacyjna szkoły nie ma żadnego związku z tym, czy wchodzi ona w skład zespołu, czy jest jednostką samodzielną.

Liczby uczniów w szkołach

Średnie liczby uczniów w szkołach

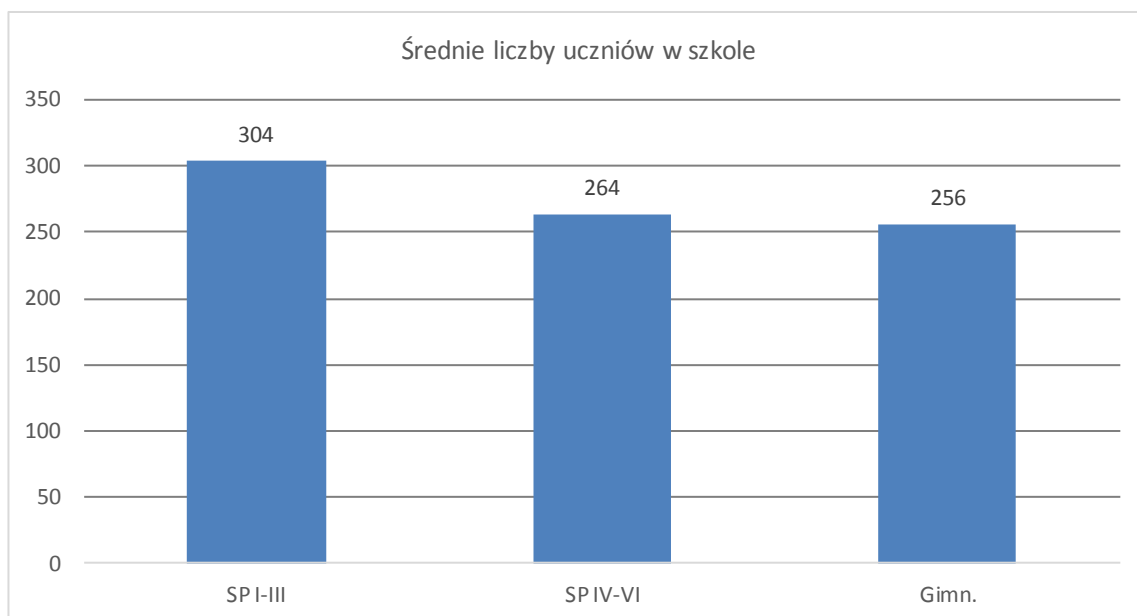
Obecnie na każdym etapie edukacyjnym na jedną szkołę prowadzoną przez gminę Piaseczno przypada ponad 250 uczniów, przy czym, ze względu na sześciolatki, które właśnie rozpoczęły naukę w klasach pierwszych, zdecydowanie wyższa jest w klasach I-III szkół podstawowych (wykres 6). Można więc powiedzieć, że przeciętna piaseczyńska szkoła jest elastyczna organizacyjnie.

Nie jest to sytuacja typowa, zwłaszcza w wypadku szkół podstawowych. Świadczy o tym porównanie liczb uczniów w klasach pierwszych⁸ szkół tego typu prowadzonych przez gminę Piaseczno z sytuacją w innych gminach miejsko-wiejskich powyżej 20 tys. mieszkańców, widoczne na wykresie 7. Z wykresu wynika, że liczba pierwszoklasistów przypadających na jedną szkołę podstawowa w gminie Piaseczno od roku szkolnego 2009/10 nie spada poniżej 80 i w roku 2013/14 była prawie 3 razy większa od mediany grupy porównawczej (95 uczniów w Piasecznie, przy medianie grupy równej 34).

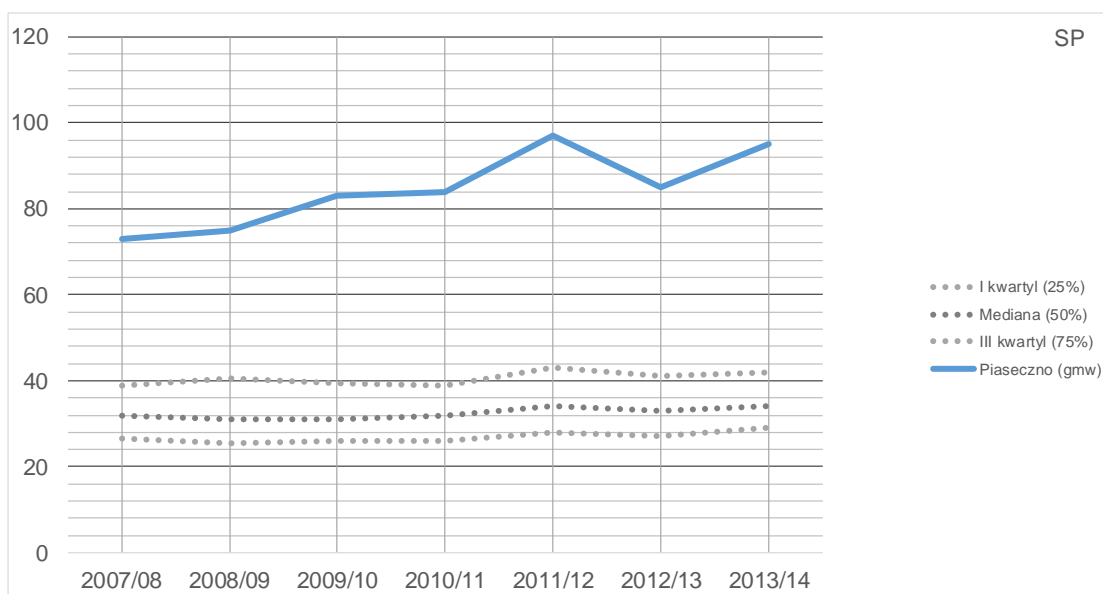
Szkoły podstawowe gminy Piaseczno należą do największych także na tle gmin miejskich pow. 5 tys. mieszkańców (mediana tej grupy to 62, a III kwartył – 78) i miast na prawach powiatu pow. 100 tys. mieszkańców (mediana – 62, III kwartył – 74).

⁸ Wskaźniki odnoszące się tylko do klas pierwszych szybciej uwidaczniają trendy zmian niż wskaźniki odnoszące się do całych szkół, zwłaszcza sześcioklasowych szkół podstawowych oraz ułatwiają porównywanie szkół o różnych długościach cykli kształcenia, np. szkół podstawowych i gimnazjów.

Wykres 6. Średnie liczby uczniów w szkołach na poszczególnych etapach edukacyjnych.

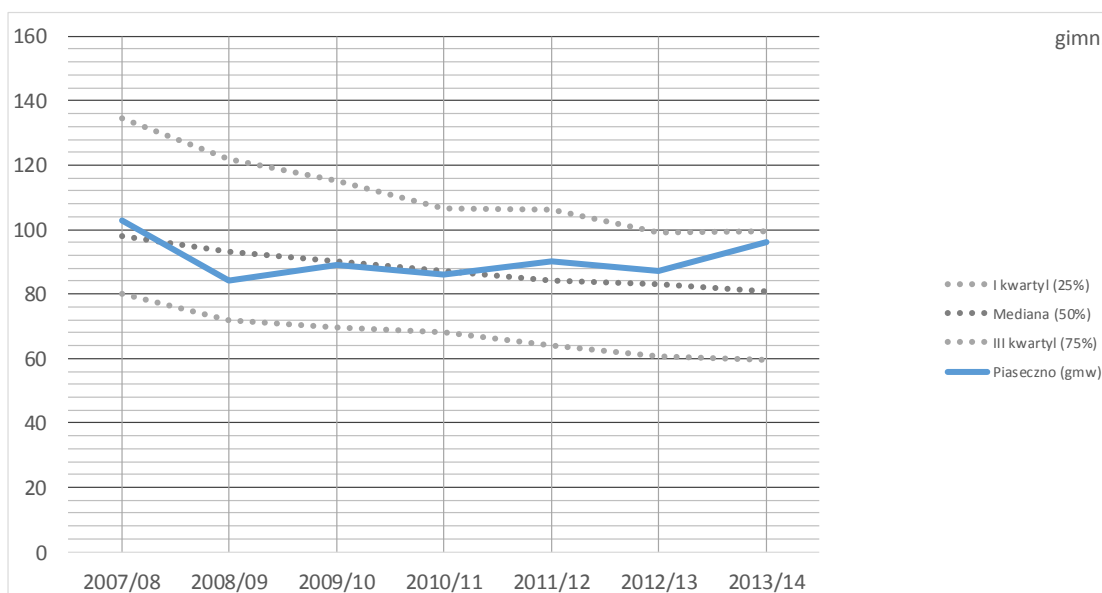
Wykres 7. Zmiany średnich liczb uczniów na poziomie klas pierwszych szkół podstawowych – Piaseczno na tle innych gmin miejsko-wiejskich pow. 20 tys. mieszkańców.

W roku 2013/14 na jedno gimnazjum w gminie Piaseczno przypadało 96 uczniów klas pierwszych, czyli praktycznie tyle samo, co w szkołach podstawowych. Na tle grupy gmin miejsko-wiejskich powyżej 20 tys. mieszkańców jest to dość dużo (wykres 8). Jednak ponad 25% gmin z tej grupy miało większe gimnazja, a w porównaniu z gminami miejskimi powyżej 5 tys. mieszkańców taka wartość wskaźnika jest tylko przeciętna (zbliżona do mediany). Gminę Piaseczno wyróżnia jednak to, że od wielu jej gimnazja praktycznie nie maleją,

podczas gdy w innych JST, i to należących do różnych grup, zmniejszanie się przeciętnej wielkości gimnazjów jest powszechnym trendem.

Wykres 8. Zmiany średnich liczb uczniów na poziomie klas pierwszych gimnazjów – Piaseczno na tle innych gmin miejsko-wiejskich pow. 20 tys. mieszkańców.

Wielkości poszczególnych szkół

Oczywiście liczba uczniów przypadających na szkołę, jako miara charakteryzująca sytuację w całej gminnej oświacie może być myląca, bowiem wielkości poszczególnych szkół bywają mocno zróżnicowane. Tak jest właśnie w gminie Piaseczno.

Mamy tu np. olbrzymią, jak na dzisiejsze czasy, SP5, która ma prawie 1400 uczniów, bardzo dużą, niespełna 1000-osobową Szkołę Podstawową w Józefosławiu (ewenement wśród szkół położonych na terenach formalnie wiejskich), dużą SP1, kilka szkół średniej wielkości i trzy najmniejsze szkoły – w Złotokłosie, w Głoskowie, a zwłaszcza w Jazgarzewie. Warto jednak zauważyć, że nawet najmniejsza, 200-osobowa Szkoła Podstawowa w Jazgarzewie w wielu innych gminach uchodziłaby za całkiem sporą.

Wykres 9. Zestawienie liczb uczniów w szkołach podstawowych.

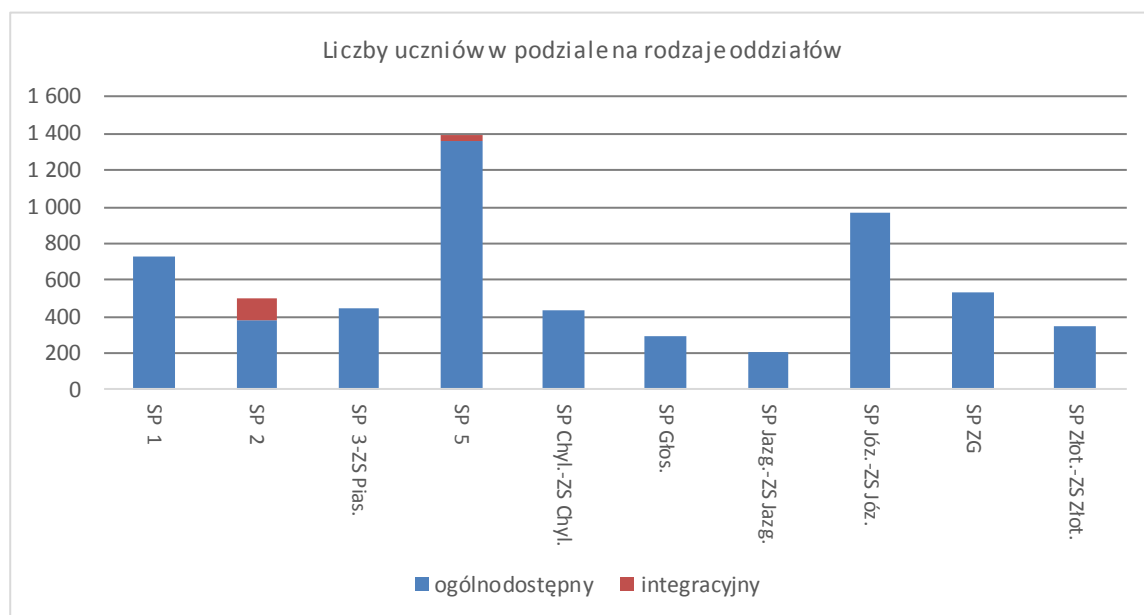

Tabela 2. Zestawienie liczb uczniów w szkołach podstawowych w podziale na rodzaje oddziałów i etapy edukacyjne.

Szkoła	Rodzaj oddziału				Razem		
	ogólnodostępny		integracyjny		kl. 1-3	kl. 3-6	kl. 1-6
	kl. 1-3	kl. 3-6	kl. 1-3	kl. 3-6			
SP 1	440	287			440	287	727
SP 2	189	192	77	38	266	230	496
SP 3-ZS Pias.	217	223			217	223	440
SP 5	753	603	17	17	770	620	1 390
SP Chyl.-ZS Chyl.	250	181			250	181	431
SP Głos.	149	148			149	148	297
SP Jazg.-ZS Jazg.	106	101			106	101	207
SP Józ.-ZS Józ.	506	465			506	465	971
SP ZG	243	284			243	284	527
SP Złot.-ZS Złot.	186	157			186	157	343
Suma	3 039	2 641	94	55	3 133	2 696	5 829
Średnia	304	264	47	28	53	46	99

Wielkości gimnazjów są zróżnicowane jeszcze bardziej niż wielkości szkół podstawowych. Największe – Gimnazjum nr 1 w Piasecznie ma 725 uczniów i gromadzi 1/3 wszystkich gimnazjalistów, tj. znacznie więcej niż razem wzięte cztery najmniejsze szkoły tego typu – gimnazja: nr 4 w Piasecznie, w Zalesiu Górnym, w Chylicach i w Jazgarzewie. Sieć gimnazjów wydaje się więc bardziej rozdrobniona niż sieć szkół podstawowych.

Wykres 10. Zestawienie liczb uczniów w gimnazjach.

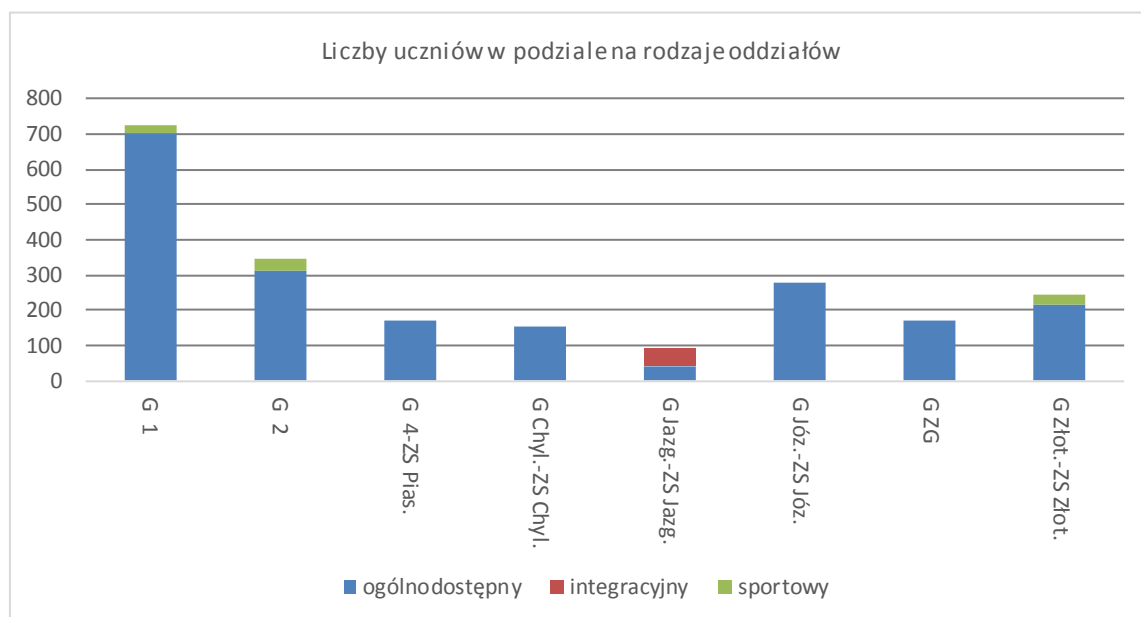

Tabela 3. Zestawienie liczb uczniów w gimnazjach w podziale na rodzaje oddziałów.

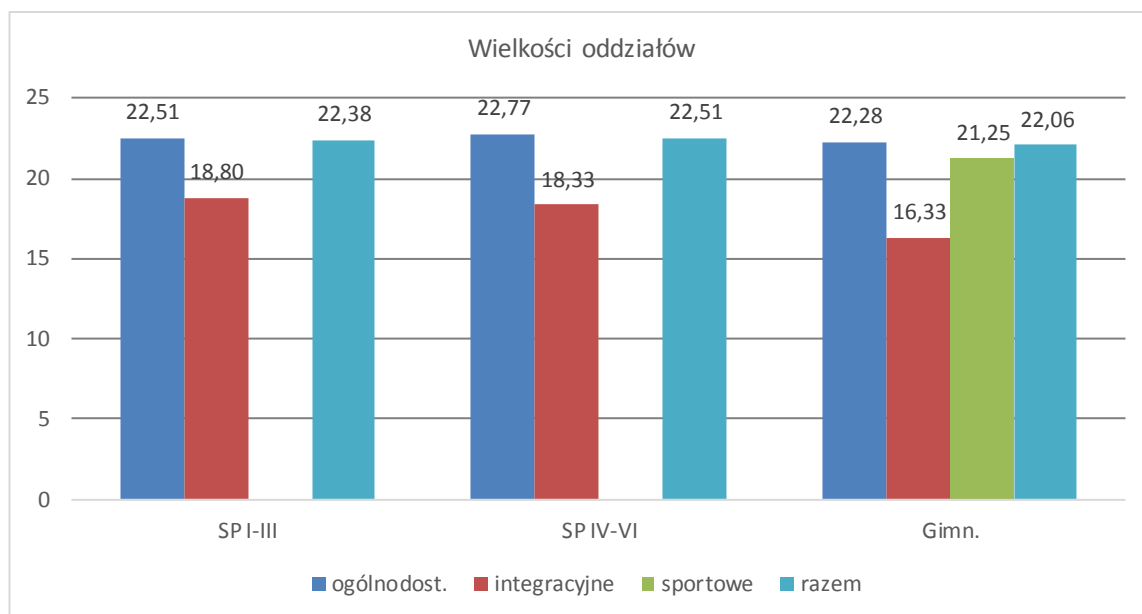
Szkola	Rodzaj oddziału			suma
	ogólnodostępny	integracyjny	sportowy	
G 1	704		21	725
G 2	310		39	349
G 4-ZS Pias.	172			172
G Chyl.-ZS Chyl.	156			156
G Jazg.-ZS Jazg.	43	49		92
G Józ.-ZS Józ.	276			276
G ZG	170			170
G Złot.-ZS Złot.	219		25	244
Suma	2 050	49	85	2 184
Średnia	256	49	28	273

Liczyby uczniów w oddziałach

Średnie wielkości oddziałów w skali JST

Liczyby uczniów przypadających na jeden oddział na poszczególnych etapach edukacyjnych są zbliżone, przy czym największe są w klasach IV-VI szkół podstawowych, a najmniejsze w gimnazjach (wykres 11). Jest to sytuacja nietypowa, ponieważ zwykle oddziały gimnazjalne są liczniejsze od oddziałów szkół podstawowych.

Wykres 11. Średnie liczby uczniów w oddziałach na poszczególnych etapach edukacyjnych.

Wynika to np. z wykresów 12 i 13, które przedstawiają sytuację w gminie Piaseczno na tle grupy gmin miejsko-wiejskich powyżej 20 tys. mieszkańców. W roku szkolnym 2013/14 w przeciętnej gminie z grupy odniesienia oddział szkoły podstawowej miał średnio⁹ 19,67 ucznia, a oddział gimnazjum – 23,86. Oddziały szkół podstawowych prowadzonych przez gminę Piaseczno należały więc do największych w tej grupie (ponad 75 proc. JST miało mniejsze oddziały w tych szkołach), a oddziały gimnazjów – do najmniejszych (ponad 75 proc. JST miało większe oddziały w gimnazjach).

W grupie gmin miejskich pow. 5 tys. mieszkańców, które w ogóle nie prowadzą szkół wiejskich, mediana liczb uczniów przypadających na jeden oddział szkoły podstawowej wynosiła w tym samym roku 22,93, a w wypadku gimnazjów – 24,75. Na tle tej grupy oddziały piaseczyńskich szkół podstawowych są więc tylko przeciętne, natomiast oddziały gimnazjów jeszcze bardziej odstają od normy statystycznej.

Wykres 12. Zmiany liczb uczniów przypadających na jeden oddział klasy pierwszej szkoły podstawowej – Piaseczno na tle innych gmin miejsko-wiejskich pow. 20 tys. mieszkańców.

Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

⁹ Przy wyliczaniu średnich dla poszczególnych JST oddziały różnych rodzajów (poza specjalnymi) zorganizowane w szkołach ogólnodostępnych zostały uwzględnione łącznie.

Wykres 13. Zmiany liczb uczniów przypadających na jeden oddział klasy pierwszej gimnazjum – Piaseczno na tle innych gmin miejsko-wiejskich pow. 20 tys. mieszkańców.

Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Wielkości oddziałów w poszczególnych szkołach

Średnią wielkość oddziału szkoły podstawowej typowej gminy miejsko-wiejskiej zaniżają zwykle małe lub bardzo małe oddziały szkół położonych na wsi. Tymczasem w gminie Piaseczno tylko w dwóch stosunkowo niewielkich szkołach tego typu (w Głoskowie i Jazgarzewie) na jeden oddział przypada mniej niż 20 uczniów. Jednak zróżnicowanie wielkości oddziałów jest spore – liczby uczniów przypadających na jeden oddział mieszczą się w zakresie od 18,28 ucznia w SP w Jazgarzewie do 25,35 w SP w Chylicach. Zatem rozstęp tych wartości przekracza 7.

Wykres 14. Średnie wielkości oddziałów w szkołach podstawowych (wszystkie rodzaje oddziałów razem).

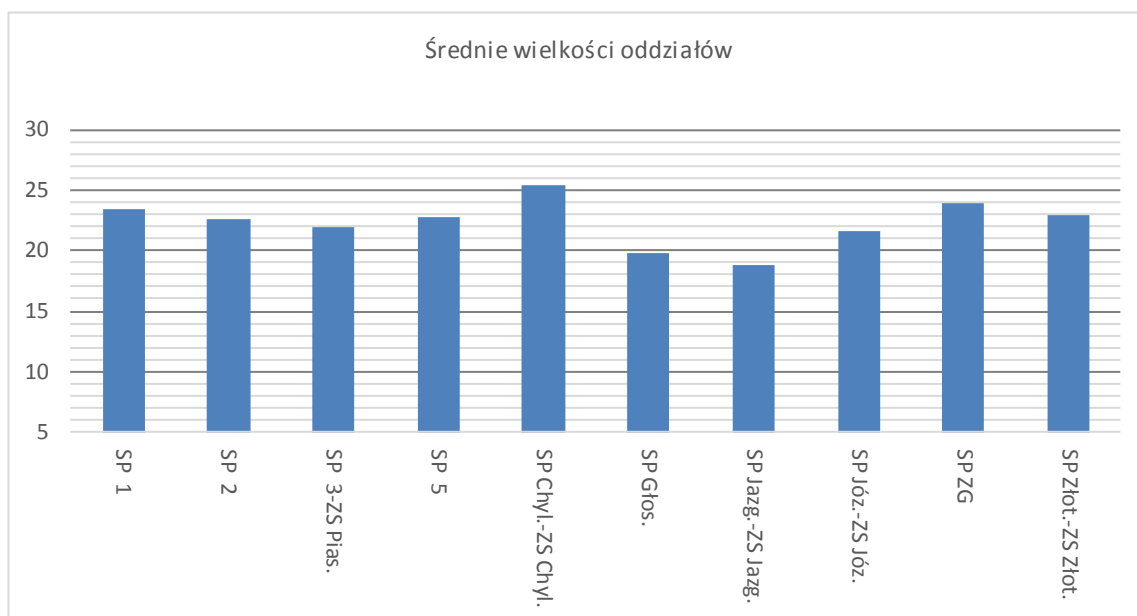

Tabela 4. Średnie wielkości oddziałów w szkołach podstawowych.

Szkoła	Rodzaj oddziału		
	ogólnodostępny	integracyjny	średnia
SP 1	23,45		23,45
SP 2	23,81	19,17	22,55
SP 3-ZS Pias.	22,00		22,00
SP 5	22,98	17,00	22,79
SP Chyl.-ZS Chyl.	25,35		25,35
SP Głos.	19,80		19,80
SP Jazg.-ZS Jazg.	18,82		18,82
SP Józ.-ZS Józ.	21,58		21,58
SP ZG	23,95		23,95
SP Złot.-ZS Złot.	22,87		22,87
Średnia	22,63	18,63	22,51

Wykres 15. Średnie wielkości oddziałów w gimnazjach (wszystkie rodzaje oddziałów razem).

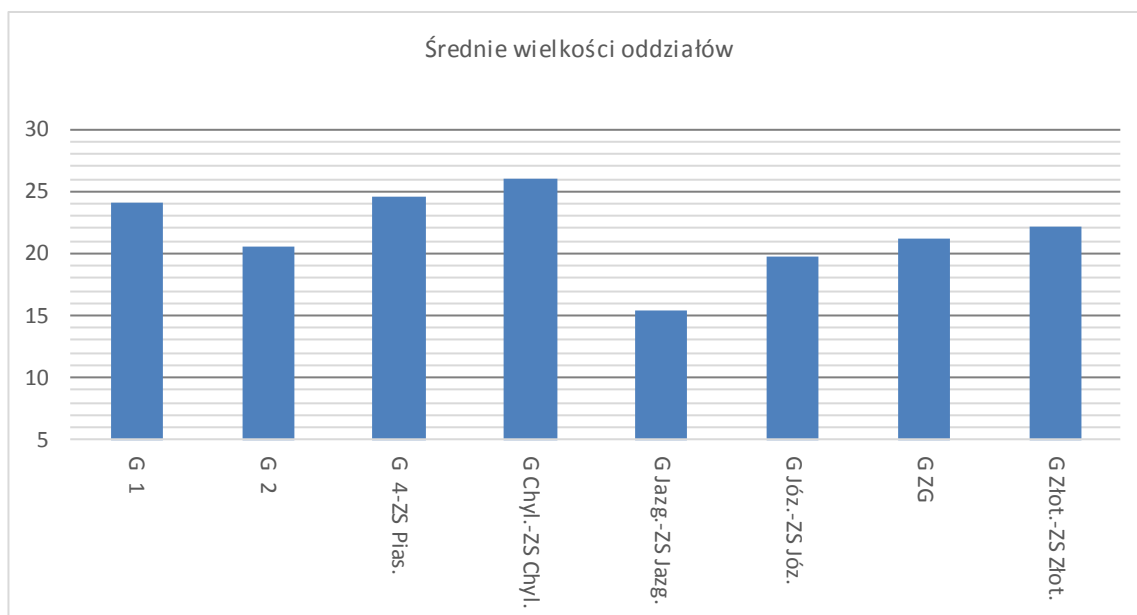

Tabela 5. Średnie wielkości oddziałów w gimnazjach.

Szkoła	Rodzaj oddziału			
	ogólnodostępny	integracyjny	sportowy	średnia
G 1	24,28		21,00	24,17
G 2	20,67		19,50	20,53
G 4-ZS Pias.	24,57			24,57
G Chyl.-ZS Chyl.	26,00			26,00
G Jazg.-ZS Jazg.	14,33	16,33		15,33
G Józ.-ZS Józ.	19,71			19,71
G ZG	21,25			21,25
G Złot.-ZS Złot.	21,90		25,00	22,18
Średnia	22,28	16,33	21,25	22,06

Zróżnicowanie wielkości oddziałów gimnazjów jest większe niż w wypadku szkół podstawowych. Liczby uczniów przypadających na jeden oddział ogólnodostępny zawierają się w przedziale od 14,33 w Gimnazjum w Jazgarzewie do 26,0 uczniów w Gimnazjum w Chylicach (rozstęp 11,67).

Co ciekawe, obie szkoły o skrajnych wartościach tego wskaźnika, to niewielkie, sześcioddziałowe gimnazja, z tym, że Gimnazjum w Jazgarzewie, ma na poziomie każdej klasy oddział integracyjny (średnio oddziały te są zresztą większe od ogólnodostępnych). Tak niewielkie oddziały są oczywiście skutkiem braku elastyczności organizacyjnej tej szkoły, ale paradoksalnie duże oddziały w Chylicach najprawdopodobniej również spowodowało to samo zjawisko.

Tak się składa, że Gimnazjum w Jazgarzewie połączone jest w zespół ze 11-oddziałową szkołą podstawową, która ma najmniejsze oddziały w gminie, a Gimnazjum w Chylicach jest w zespole z 17-oddziałową SP, mającą największe oddziały wśród szkół tego typu.

Poziom zatrudnienia nauczycieli

[Miary liczb nauczycieli – osoby, nauczyciele przeliczeniowi, etaty przeliczeniowe]

Etaty i godziny przeliczeniowe

Przez liczbę etatów przeliczeniowych nauczycieli należy rozumieć taką liczbę nauczycieli, jaką należałoby zatrudnić w miejsce nauczycieli pozostających w stosunku pracy tak, aby wszyscy oni byli pełnozatrudnieni, a jednocześnie nie realizowali godzin ponadwymiarowych ani też zwiększonego obowiązkowego wymiaru godzin, o którym mowa w art. 42 ust. 2a Karty Nauczyciela; etat odpowiada także pełnozatrudnionemu nauczycielowi przebywającemu na urlopie dla poratowania zdrowia oraz pozostającemu w stanie nieczynnym.

Z definicji tej wynika więc, że w praktyce liczbę etatów przeliczeniowych wylicza się jako iloraz liczby godzin zajęć oraz związanego z tymi zajęciami tygodniowego wymiaru godzin (pensum). Na przykład:

- 27 godzin języka polskiego, które rozliczane są wg pensum 18-godzinnego: $27/18 = 1,5$ etatu przeliczeniowego.
- 45 godzin bibliotekarza, które rozliczane są wg pensum 30-godzinnego: $45/30 = 1,5$ etatu przeliczeniowego.
- 25 godzin nauczyciela przedszkola (poza klasą „0”), które rozliczane są wg pensum 25-godzinnego: $25/25 = 1$ etat przeliczeniowy.

- 25 godzin nauczyciela w klasie „0”, które rozliczane są wg pensum 22-godzinnego: $\frac{25}{22} \approx 1,14$ etatu przeliczeniowego.
- 47 godzin języka polskiego i 52 godziny nauczyciela klasy „0”: $\frac{47}{18} + \frac{52}{22} \approx 4,97$ etatu przeliczeniowego.

Uwaga Ilekroć w niniejszym opracowaniu bez bliższego określenia piszemy o etatach, mamy na myśli etaty przeliczeniowe w przedstawionym tutaj rozumieniu.

Wskaźniki organizacji

Porównywanie kosztów organizacyjnych

Na pierwszy rzut oka oczywistym sposobem porównywania kosztów prowadzenia szkół wydaje się być zestawienie nakładów pieniężnych przypadających na jednego ucznia. Jednak w praktyce metoda ta nie jest najlepsza. Wynika to z wielu przyczyn, do których należy m.in.:

1. Zróżnicowanie struktur zatrudnienia (czyli stopni awansu i wykształcenia) nauczycieli, które może powodować istotne różnice w kosztach prowadzenia podobnie zorganizowanych szkół.
2. Nieuwzględniane w sprawozdawczości finansowej zróżnicowanie kosztów spowodowane prowadzeniem nietypowych zajęć, np. dodatkowych zajęć w klasach sportowych lub integracyjnych.
3. Nieuwzględniane w sprawozdawczości finansowej zróżnicowanie kosztów wynikających z przyczyn losowych. Chodzi np. o zajęcia nauczania indywidualnego czy wynagrodzenia nauczycieli przebywających na urloпах dla poratowania zdrowia, których nie należy uwzględniać podczas porównywania kosztów prowadzenia różnych szkół..
4. Brak wiarygodnych informacji o kosztach utrzymania szkół wchodzących w skład zespołów.

Te i inne przyczyny sprawiają, że wskaźniki finansowe (np. koszt wynagrodzeń nauczycielskich przypadających na jednego ucznia) mogą pełnić co najwyżej rolę pomocniczą i nie nadają się do porównywania najważniejszych elementów kosztów kształcenia uczniów, czyli kosztów zatrudnienia nauczycieli realizujących główne zadania szkół.

Obiektywna i precyzyjna miara porównawcza musi więc odwoływać się do innych wielkości odzwierciedlających poziom nakładów – takich, które można precyzyjnie wyodrębnić i obliczyć na podstawie dostępnych danych. Wielkościami tymi są liczby etatów przeliczeniowych nauczycieli.

Często do porównań i definiowania wskaźników wygodniej jest używać jednostek mniejszych niż etaty, czyli godzin (w arkuszach organizacyjnych operuje się przede wszystkim godzinami zajęć), jednak wszystkie godziny muszą być przeliczone na wspólne, najpowszechniej występujące, 18-godzinne pensum. Tak rozumiane godziny zajęć to *godziny przeliczeniowe* lub w skrócie *godziny-18*. W niniejszym opracowaniu wskaźniki organizacji wyrażamy właśnie w liczbach nauczycielskich godzin przeliczeniowych przypadających na jednego ucznia – w skrócie: *godziny-18/ucznia*.

Wskaźniki organizacji i ich jednostki

Jak już pisaliśmy, obiektywna i precyzyjna miara służąca do porównywania jednostkowych (osobowych) kosztów kształcenia i wychowania musi odwoływać się do liczb etatów przeliczeniowych nauczycieli w powiązaniu z liczbami uczniów, z którymi ci nauczyciele pracują. Wskaźniki, które spełniają ten warunek w syntetyczny sposób charakteryzują różne aspekty organizacyjnych warunków kształcenia i wychowania, dlatego nazywamy je wskaźnikami organizacji.

Do porównań i definiowania wskaźników często wygodniej jest używać jednostek mniejszych niż etaty, czyli godzin (w arkuszach organizacyjnych operuje się przede wszystkim godzinami zajęć), jednak wszystkie godziny muszą być przeliczone na wspólne, najpowszechniej występujące, 18-godzinne pensum. Tak rozumiane godziny zajęć to *godziny przeliczeniowe* lub inaczej *godziny-18*. W niniejszym opracowaniu wskaźniki organizacji wyrażamy właśnie w liczbach nauczycielskich godzin przeliczeniowych przypadających na jednego ucznia – w skrócie: *godziny-18/ucznia*.

Zasadnicze wskaźniki organizacji

Wskaźniki organizacji można wyliczać dla różnych grup etatów. W niniejszym opracowaniu przeanalizujemy tzw. zasadnicze wskaźniki organizacji, które wyliczane są z uwzględnieniem typowych zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych oraz typowych etatów wsparcia pedagogicznego (pedagogów, psychologów, bibliotekarzy, wychowawców świetlicy itp.). Przy wyliczaniu zasadniczych wskaźników organizacji nie uwzględniamy natomiast etatów zakłócających porównania, tj. urlopów dla poratowania zdrowia i związkowych, stanów nieczynnych, nauczania indywidualnego, nietypowych zniżek godzin (np. zniżek godzin doradców metodycznych) itp.

Czynniki, które mają wpływ na wysokość zasadniczych wskaźników organizacji

Na wielkości zasadniczych wskaźników organizacji mają wpływ następujące czynniki:

- Ramowe plany nauczania (liczby godzin zajęć, ogólne zasady podziałów na grupy itp. parametry ustalane przez ministra edukacji dla poszczególnych rodzajów szkół) – wskaźnik rośnie wraz ze wzrostem liczby godzin w ramowym planie nauczania.

Ramowe plany nauczania określone są przez ministra edukacji.

- Liczby uczniów w oddziałach. W zasadzie wskaźnik rośnie wraz ze wzrostem liczebności oddziałów, jednak zależność między wielkością oddziału, a kosztami jednostkowymi nie zawsze jest liniowa ze względu na przepisy, wymuszające obowiązkowe podziały na grupy na niektórych zajęciach. W związku z tym np. 24-osobowy oddział gimnazjum, który nie musi być dzielony na grupy, wymaga mniejszej liczby godzin nauczycielskich niż oddział 25 osobowy, w którym takie podziały są konieczne.

Obecnie przepisy ograniczają tylko wielkości oddziałów klas pierwszych szkół podstawowych.

- Sposoby podziałów na grupy. Z reguły im więcej zajęć odbywa się w podziale na grupy, tym większy jest zasadniczy wskaźnik organizacji. Jednak tworzenie grup uczniów mniejszych niż oddział może być realizowane na różne sposoby. Wyobraźmy sobie na przykład 5 trzydziestoosobowych oddziałów na poziomie jednej klasy liceum ogólnokształcącego. Zajęcia WF muszą być prowadzone w grupach liczących od 12 do 26 uczniów. Można więc każdy z 5 oddziałów podzielić na dwie grupy i wtedy trzeba będzie zapłacić za przeprowadzenie 30 godzin lekcji wychowania fizycznego (10 grup po 3 godziny zajęć). Można też spróbować tak zorganizować zajęcia, by wychowanie fizyczne prowadzone było np. w 7 grupach liczących średnio po 21,43 ucznia (żadna grupa nie może mieć więcej niż 26 członków) – w takim wypadku na zrealizowanie zajęć WF wystarczy 21 godzin.

Minister edukacji określa podstawowe zasady podziałów na grupy, czyli np. maksymalne wielkości oddziałów, w których bez dzielenia na grupy można prowadzić lekcje języka obcego lub zakres wielkości grupy na zajęciach WF. Przepisy wydawane przez ministra pozostawiają jednak spory margines swobody dyrektorom szkół i organom prowadzącym.

- Liczby etatów wsparcia – wskaźnik rośnie wraz ze wzrostem tej liczby.
Przepisy ministerialne praktycznie nie mają wpływu na liczbę etatów wsparcia. Realne decyzje pozostają po stronie organów prowadzących.
- Ewentualne realizowanie zajęć w grupach międzyklasowych, czyli w grupach łączących uczniów z różnych klas (dotyczy przede wszystkim bardzo

małych szkół). Zwiększenie liczby godzin zajęć prowadzonych w grupach międzyklasowych powoduje zmniejszenie wskaźnika.

O tworzeniu grup międzyklasowych decydują organy prowadzące.

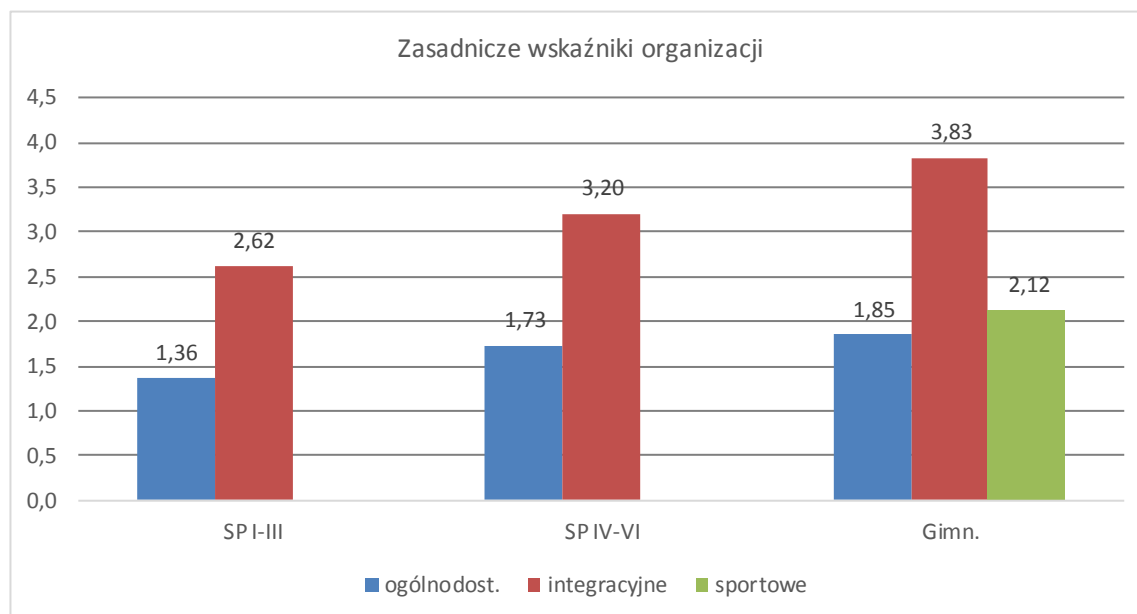
Warto podkreślić, że ramowe plany nauczania i podstawowe zasady podziałów na grupy w żaden sposób nie zależą od jednostek samorządu terytorialnego, są bowiem określone przez ministra edukacji. Samorzady mogą jednak wpływać na pozostałe czynniki decydujące o wielkości zasadniczych wskaźników organizacji, mają więc spore możliwości kształtowania jednostkowych kosztów kształcenia w prowadzonych przez siebie szkołach.

Zasadnicze wskaźniki organizacji szkół prowadzonych przez gminę Piaseczno

Wskaźniki organizacji w skali JST

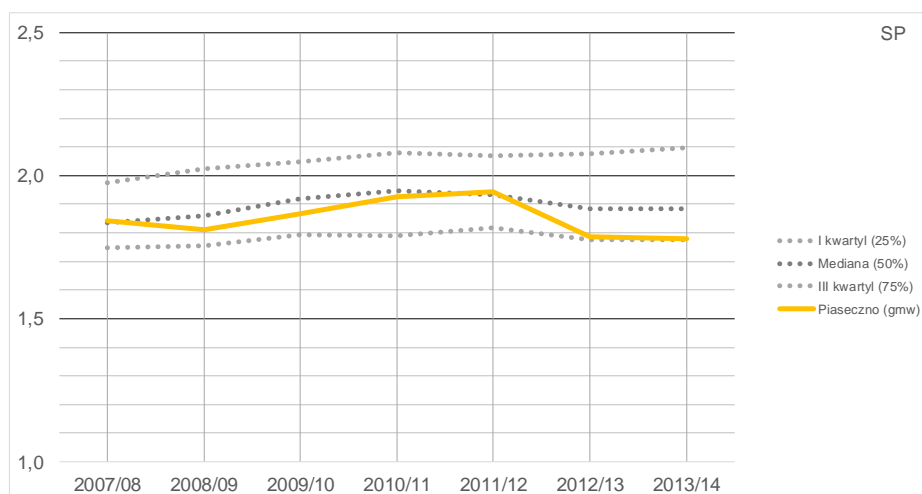
Wykres 16 przedstawia porównanie średnich zasadniczych wskaźników organizacji szkół prowadzonych przez gminę Piaseczno na poszczególnych etapach edukacyjnych w podziale na rodzaje oddziałów. Jak widać, wskaźniki te najniższe są w klasach I-III szkół podstawowych, a najwyższe w gimnazjach, co wynika przede wszystkim ze zróżnicowania ramowych planów nauczania (wielkości oddziałów są zbliżone – zob. wykres 11). Duże różnice pomiędzy wskaźnikami oddziałów integracyjnych a oddziałów ogólnodostępnych są dość typowe – wynika to z mniejszej liczebności tych oddziałów i zwiększonej liczby etatów nauczycieli pracujących w tych oddziałach (nauczyciele wspomagający).

Wykres 16. Zasadnicze wskaźniki organizacji na poszczególnych etapach edukacyjnych w podziale na rodzaje oddziałów (godz.-18/ucznia).

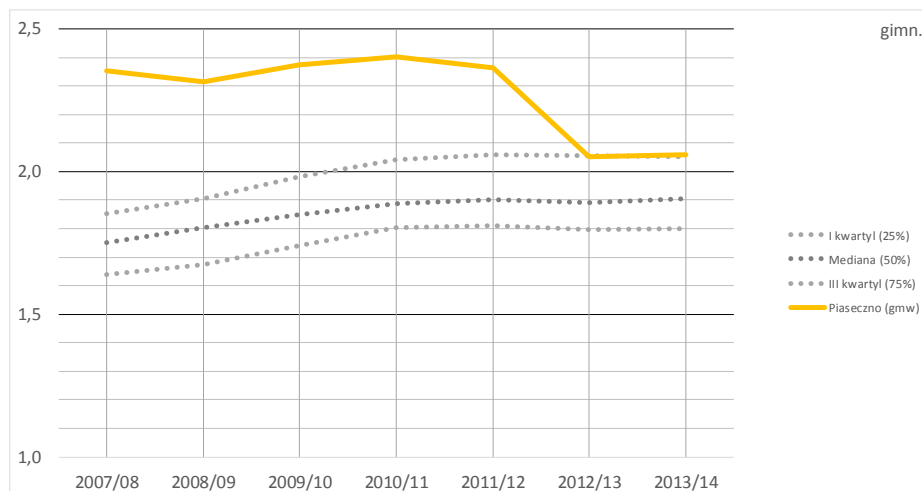
Uśrednione (czyli wyliczone bez rozróżniania rodzajów oddziałów i etapów edukacyjnych w szkole podstawowej) zasadnicze wskaźniki organizacji¹⁰ szkół podstawowych (wykres 17) na tle grupy gmin miejsko-wiejskich powyżej 20 tys. mieszkańców są dość niskie – w roku szkolnym 2013/14 znajdowały się na poziomie pierwszego kwartyla, tzn. że ok. 75 proc. tych gmin miało wyższe wskaźniki. Natomiast zasadnicze wskaźniki organizacji gimnazjów (wykres 18) są wysokie – ok. $\frac{3}{4}$ JST z grupy porównawczej ma gimnazja o niższych jednostkowych kosztach kształcenia. Trzeba jednak zauważyć, że wskaźniki organizacji gimnazjów zostały radykalnie zmniejszone w roku szkolnym 2012/13 r.

Wykres 17. Zmiany zasadniczych wskaźników organizacji szkół podstawowych – Piaseczno na tle innych gmin miejsko-wiejskich pow. 20 tys. mieszkańców (godz.-18/ucznia).

¹⁰ Wskaźniki, które posłużyły do przygotowania wykresów 17 i 18, wyliczane były na podstawie innych danych źródłowych (które m.in. obarczone są zwykle większą liczbą błędów niż dane z arkuszy organizacyjnych) i przy użyciu nieco innej metodologii, niż wskaźniki z pozostałych zestawień zamieszczonych w tym podrozdziale.

Wykres 18. Zmiany zasadniczych wskaźników organizacji gimnazjów – Piaseczno na tle innych gmin miejsko-wiejskich pow. 20 tys. mieszkańców (godz.-18/ucznia).

Zasadnicze wskaźniki organizacji w poszczególnych szkołach

Kolejne zestawienia przedstawiają zasadnicze wskaźniki organizacji w poszczególnych szkołach. Organizację szkół prowadzonych przez gminę Piaseczno korzystnie wyróżnia niewielka zmienność zasadniczych wskaźników organizacji oddziałów ogólnodostępnych w ramach poszczególnych typów. Tylko wskaźniki niektórych szkół nieelastycznych organizacyjnie (przede wszystkim SP w Głoskowie i w Jazgarzewie oraz Gimnazjum w Jazgarzewie) wyraźnie odbiegają od pozostałych.

Powiązanie zasadniczych wskaźników organizacji z wielkościami szkół szczególnie dobrze odzwierciedlają wykresy 20 i 22. Na każdym z tych wykresów niebieskie kropki symbolizują szkoły, przy czym położenie tej kropki w stosunku do osi pionowej odzwierciedla wskaźnik organizacji, a położenie w stosunku na osi poziomej – liczbę uczniów w oddziałach ogólnodostępnych. Na wykresach tych wyraźnie widzimy, że tylko najmniejsze szkoły mają wskaźniki organizacji zdecydowanie wyższe od innych, a w pozostałych szkołach, niezależnie od ich wielkości, wskaźniki organizacji są zbliżone.

Tabela 6. Zasadnicze wskaźniki organizacji szkół podstawowych (godz.-18/ucznia).

Szkoła	Rodzaj oddziału				Razem		
	ogólnodostępny		integracyjny		kl. 1-3	kl. 4-6	kl. 1-6
	kl. 1-3	kl. 4-6	kl. 1-3	kl. 4-6			
SP 1	1,33	1,66			1,33	1,66	1,46
SP 2	1,37	1,76	2,54	3,04	1,71	1,97	1,83
SP 3-ZS Pias.	1,40	1,72			1,40	1,72	1,56
SP 5	1,29	1,63	3,21	3,65	1,33	1,68	1,49
SP Chyl.-ZS Chyl.	1,28	1,70			1,28	1,70	1,46
SP Głos.	1,65	2,16			1,65	2,16	1,90
SP Jazg.-ZS Jazg.	1,63	2,29			1,63	2,29	1,95
SP Józ.-ZS Józ.	1,40	1,62			1,40	1,62	1,50
SP ZG	1,27	1,78			1,27	1,78	1,54
SP Złot.-ZS Złot.	1,39	1,81			1,39	1,81	1,58
Średnia	1,36	1,73	2,62	3,20	1,40	1,76	1,57

Wykres 19. Zasadnicze wskaźniki organizacji oddziałów ogólnodostępnych szkół podstawowych – klasy I-VI łącznie (godz.-18/ucznia).

Wykres 20. Zasadnicze wskaźniki organizacji oddziałów ogólnodostępnych szkół podstawowych (klasy I-VI łącznie) a wielkości szkół.

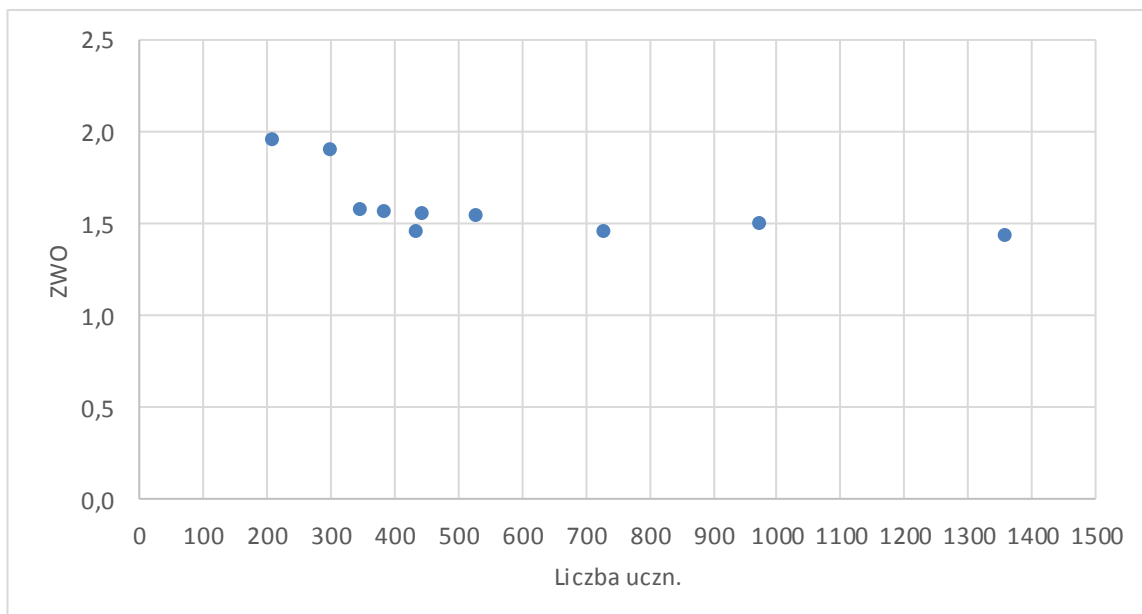
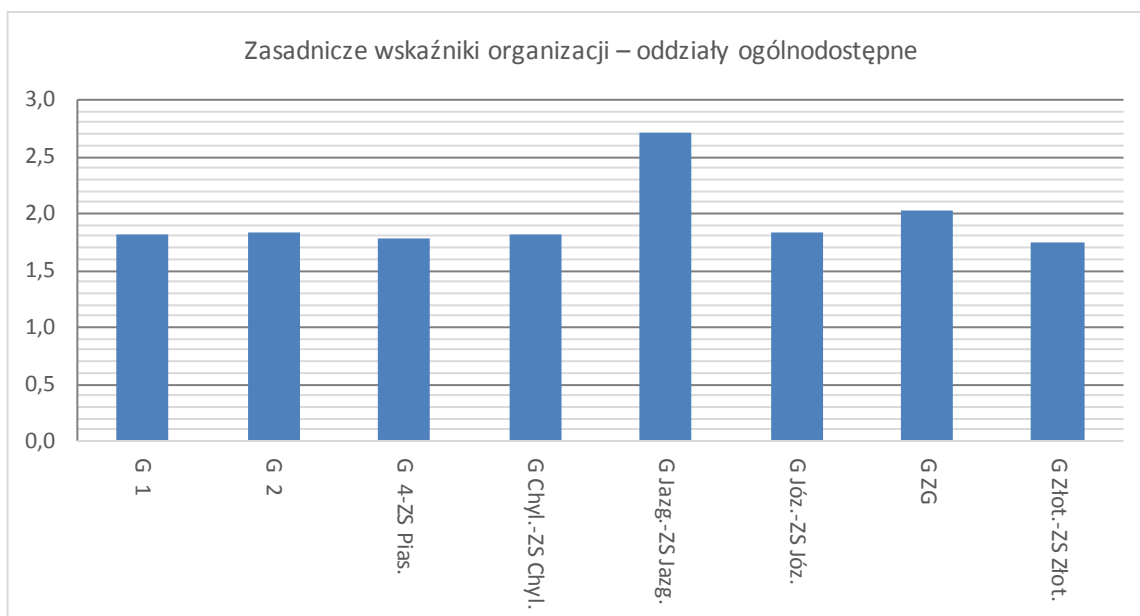

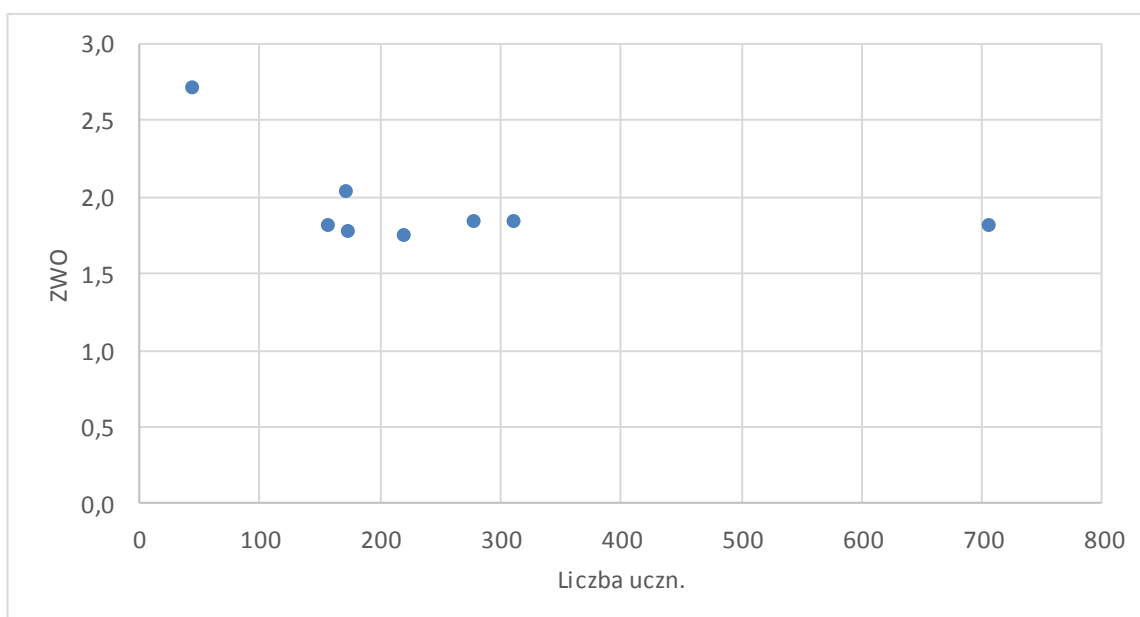
Tabela 7. Zasadnicze wskaźniki organizacji gimnazjów (godz.-18/ucznia).

Szkola	Rodzaj oddziału			
	ogólnodostępny	integracyjny	sportowy	średnia
G 1	1,81		2,31	1,83
G 2	1,84		2,20	1,88
G 4-ZS Pias.	1,77			1,77
G Chyl.-ZS Chyl.	1,81			1,81
G Jazg.-ZS Jazg.	2,71	3,95		3,37
G Józ.-ZS Józ.	1,84			1,84
G ZG	2,03			2,03
G Złot.-ZS Złot.	1,75		1,85	1,76
Średnia	1,85	3,83	2,12	1,91

Wykres 21. Zasadnicze wskaźniki organizacji oddziałów ogólnodostępnych gimnazjów (godz.-18/ucznia).

Wykres 22. Zasadnicze wskaźniki organizacji oddziałów ogólnodostępnych gimnazjów a wielkości szkół.

Niewielkie zróżnicowanie zasadniczych wskaźników organizacji jest zjawiskiem pozytywnym, oznacza bowiem, że środki na realizację typowych zajęć w szkołach są dzielone w sprawiedliwie, na podstawie obiektywnych kryteriów. W Piasecznie dzieje się to dzięki wdrożonym standardom zatrudnienia nauczycieli, opartym na metodzie bonu organizacyjnego. Warto przy tym zauważyć,

że przy tej metodzie, z konieczności, inaczej wyznaczane są standardy zatrudnienia szkół małych (nieelastycznych organizacyjnie), w efekcie szkoły te mogą mieć wyższe wskaźniki organizacji.

Zajęcia pozalekcyjne

[Dodać]

Udział szkół niepublicznych

[Zmiany udziału uczniów szkół niepublicznych wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w gminie]

11. Załącznik nr 6. Organizacja szkół w kontekście warunków demograficznych

[Do weryfikacji i zredagowania. Wykresy i tabele do modyfikacji]

Prognozy demograficzne

Prognoza demograficzna na potrzeby edukacji w gminie Piaseczno została opracowana na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz danych uzyskanych od Wydziału Edukacji w Gminie.

Sytuacja demograficzna w Polsce

Według analiz demograficznych GUS w czasie najbliższych dekad będziemy obserwować znaczący spadek liczby ludności w kraju. Aktualne długookresowe prognozy pokazują, że do 2050 roku liczebność mieszkańców Polski zmniejszy się aż o 4,5mln z obecnych 38,5mln osób. Tym samym w analizowanym okresie ubędzie ponad 11% ludności ogółem. Według prognoz GUS w całej Polsce będziemy obserwować pogłębiający się ujemny przyrost naturalny. Ten niekorzystny trend spowodowany jest przede wszystkim malejącą liczbą urodzeń.

Od 1993r. urodzenia kształtują się na poziomie poniżej 500 tys. rocznie, a od 1998 r. – poniżej 400 tys. rocznie. Najbardziej niekorzystnym dla rozwoju demograficznego kraju był rok 2003, kiedy to liczba urodzeń spadła do 351 tysięcy. Potem nastąpiła niewielka poprawa – w efekcie w 2008 r. liczba urodzeń nieznacznie przekroczyła poziom 400 tys. jednak później nastąpił powrót do trendu spadkowego i obecna liczba urodzeń kształtuje się na poziomie 360 tys. rocznie. W dającej się przywidzieć przyszłości nie można się spodziewać powrotu do sytuacji z początku lat dziewięćdziesiątych. Przeciwnie w najbliższym czasie – jak wynika z prognozy GUS – utrzyma się trend spadkowy i już przed 2030 rokiem możemy spodziewać się liczby urodzeń poniżej 300 tys.

Malejąca liczba urodzeń ma znaczący wpływ na sytuację edukacji. Zmniejszające się liczby uczniów powodują konieczność wczesnego zaplanowania organizacji pracy szkół na kolejne lata tak, aby minimalizować negatywny wpływ sytuacji demograficznej.

W gminie Piaseczno obserwujemy lepszą sytuację demograficzną niż przedstawiają dane dla całego kraju. Wskaźnik przyrostu naturalnego w czasie ostatnich lat był znacznie wyższy niż wskaźnik przyrostu naturalnego dla Polski. Tabela 8 pokazuje porównanie przyrostu naturalnego w gminie Piaseczno oraz w całym kraju w latach 2005 – 2012.

Tabela 8. Przyrost naturalny w Polsce oraz przyrost naturalny w gminie Piaseczno

Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Wykres 23. Przyrost naturalny w Polsce oraz w Piasecznie procentowo

Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Z powyższych danych wynika, że przyrost naturalny w Piasecznie w czasie ostatnich lat był wielokrotnie wyższy niż przyrost naturalny dla całego kraju.

Dodatkowo ostatnim czasie w Piasecznie można było zaobserwować wyraźny napływ ludności z innych regionów. Tabela 9 przedstawia ogólną liczbę ludności w gminie oraz poziom migracji. Na podstawie tych danych można zaobserwować stałą imigrację na poziomie 1-2,5% w czasie ostatnich lat.

Tabela 9. Migracja ludności w gminie Piaseczno

Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Szczególnie korzystna na tle kraju sytuacja demograficzna Piaseczna w przeszłości prawdopodobnie zmniejszy negatywny wpływ ogólnej sytuacji demograficznej w Polsce na edukację, jednak również w Piasecznie trzeba się spodziewać zmniejszającej się liczby urodzeń i w przyszłości malejącej liczby uczniów.

Prognoza organizacji szkół prowadzonych przez gminę Piaseczno w kontekście danych o liczbach urodzeń

W niniejszym rozdziale przedstawiamy, jak będą kształtować się wielkości poszczególnych szkół podstawowych i gimnazjów (wielkości szkół, liczby oddziałów), prowadzonych przez gminę Piaseczno. Symulacje przedstawione w niniejszym rozdziale zostały przygotowane w oparciu o dane na temat liczby dzieci zameldowanych w obwodach szkolnych na dzień 29.08.2014 z podziałem na rok urodzenia, uzyskane z gminy Piaseczno.

Założenia prognostyczne

Konstruując prognozę wielkości szkół podstawowych w kolejnych 6 latach przyjęliśmy następujące założenia:

- Liczby dzieci zameldowanych w gminie Piaseczno w podziale na rejonizację kształtują się jak w tabeli poniżej.

Tabela 10. Liczby dzieci w gminie Piaseczno podziałem na rejonizację szkół podstawowych oraz rok urodzenia

Błąd! Nie zdefiniowano zakładki. Źródło: gmina Piaseczno

- Do szkół publicznych uczęszczać będzie 92,5% wszystkich uczniów, pozostali skorzystają z oferty szkół niepublicznych.
- Dzieci zameldowane w gminie Piaseczno pójną do szkół podstawowych zgodnie z przyjętą rejonizacją (po uwzględnieniu 7,5% dzieci chodzących do szkół niepublicznych).
- W czasie edukacji dzieci nie będą przenosić się do innych szkół w gminie ani poza gminą.
- Dzieci rozpoczynające naukę w publicznych szkołach podstawowych będą kontynuować edukację w publicznych gimnazjach, natomiast dzieci rozpoczynające naukę w niepublicznych szkołach podstawowych w przyszłości pójną do niepublicznych gimnazjów.
- Ze względu na zmieniającą się i trudną do przewidzenia migrację, nie została ona uwzględniona w niniejszych rozważaniach.

Prognoza organizacji szkół podstawowych w gminie Piaseczno

W roku szkolnym 2014/2015 w sumie we wszystkich klasach szkół podstawowych gminy Piaseczno uczy się 5829 uczniów (bez uwzględnienia oddziałów 0). Analiza danych na temat liczby dzieci na terenie gminy Piaseczno pokazuje, że liczby uczniów w szkołach podstawowych będą rosły do roku szkolnego 2016/2017, a później przez kolejne cztery lata utrzymają się na stałym poziomie. Będzie to oczywiście efekt wejścia w życie ustawy na temat obniżenia wieku rozpoczynania obowiązkowego szkolnego („ustawy sześciolatkowej”). Tabela 11 oraz wykresy 24 i 25 przedstawiają prognozowane liczby uczniów w poszczególnych szkołach podstawowych gminy Piaseczno łącznie w klasach 1-6.

Tabela 11. Prognozowane liczby uczniów w szkołach podstawowych gminy Piaseczno

Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Wykres 24. Prognozowana liczba uczniów w szkołach podstawowych gminy Piaseczno ogółem

Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Wykres 25. Prognozowana liczba uczniów w szkołach podstawowych gminy Piaseczno

Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Uwaga W tabeli 11 oraz na wykresach 24 i 25 dodatkowo przedstawiono liczbę uczniów w szkołach podstawowych w minionym roku szkolnym 2013/2014. Dzięki temu możliwa jest pełniejsza obserwacja wzrostu liczby uczniów spowodowana obniżeniem wieku szkolnego. W dalszych rozważaniach tego rozdziału również będziemy przedstawiać dane dotyczące roku szkolnego 2013/2014.

Analizując dane poszczególnych szkół podstawowych możemy zaobserwować wyraźną różnicę między małymi a dużymi szkołami. We wszystkich szkołach podstawowych obecnie uczy się więcej uczniów niż w minionym roku szkolnym. Prognozy pokazują, że w kolejnym roku szkolnym 2015/2016 prawie wszystkie szkoły odnotują wzrost liczby uczniów. Jedynie w Szkole Podstawowej w Zalesiu Górnym nieznacznie liczba uczniów się zmniejszy. Jednak wzrosty liczby uczniów w poszczególnych szkołach nie będą równomierne. Zdecydowanie większy wzrost liczby uczniów odnotują szkoły duże, mniejszy będzie natomiast w szkołach małych.

Na podstawie wykresu 25 możemy zaobserwować, że od roku szkolnego 2016/2017, gdy sumarycznie w gminie Piaseczno w kolejnych latach zmiany liczby uczniów będą niewielkie, liczebność trzech największych szkół podstawowych (SP nr 1 w Piasecznie, SP nr 5 w Piasecznie, SP w ZSP w Józefosławiu) oraz SP w Chylicach będzie się zwiększać, natomiast do małych szkół podstawowych będzie chodzić coraz mniej dzieci. W związku z tym na szkoły małe, które już teraz charakteryzują się niewielką elastycznością organizacyjną, zmiany demograficzne będą miały szczególnie duży wpływ.

Na podstawie prognoz liczebności szkół przygotowano symulację liczby oddziałów w poszczególnych placówkach.

Tabela 12. Prognozowane liczby oddziałów w szkołach podstawowych gminy Piaseczno (łącznie, bez wyodrębniania specyfiki)

Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Z przeprowadzonej symulacji wynika, że na przestrzeni siedmiu kolejnych lat liczba oddziałów w szkołach podstawowych wzrośnie z 232 w roku szkolnym 2013/2014 do 310 w roku szkolnym 2018/2019. Wobec tego przy wzroście liczby uczniów o 31,5% liczba oddziałów wzrośnie o 33,6%. Warto zauważyć, że w latach 2017/2018 – 2019/2020, gdy liczby uczniów będą niemal identyczne, liczba oddziałów wzrośnie aż o 3 sumarycznie w całej gminie Piaseczno. Zwiększenie liczby oddziałów w szkołach podstawowych wygeneruje wzrost zapotrzebowania na etaty nauczycielskie.

Wykres 26. Prognozowane liczby oddziałów w szkołach podstawowych gminy Piaseczno (łącznie, bez wyodrębniania specyfiki)

Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

W powyższej analizie liczby oddziałów założyliśmy, że w przyszłości średnia ich liczebność pozostanie na poziomie podobnym do obecnego, który średnio dla wszystkich szkół podstawowych w gminie Piaseczno wynosi 22,3 ucznia.

Tabela poniżej przedstawia symulację liczb oddziałów przy założeniu, że średnia wielkość oddziału w szkołach podstawowych wynosi 24 uczniów.

Tabela 13. Prognozowane liczby oddziałów w szkołach podstawowych gminy Piaseczno przy średniej wielkości oddziałów – 24 uczniów (łącznie, bez wyodrębniania specyfiki)

Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Wykres 27. Prognozowane liczby oddziałów w szkołach podstawowych gminy Piaseczno przy średniej wielkości oddziałów – 24 uczniów (łącznie, bez wyodrębniania specyfiki)

Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Warto zauważyć, że zwiększenie średniej liczebności oddziałów z 22,3 ucznia do 24 uczniów spowoduje w każdym z kolejnych lat zmniejszenie liczby oddziałów o około 20 i tym samym spowoduje mniejszy wzrost zapotrzebowania na etaty nauczycielskie w czasie najbliższych lat.

Prognoza liczby uczniów i liczby oddziałów na najbliższe 6 lat obejmuje okres, gdy w szkołach podstawowych będzie uczyć się więcej dzieci ze względu na „ustawę sześcioletkową”. Trzeba jednak pamiętać, że po roku 2019/2020 znacząco zmniejszy się liczba uczniów, ponieważ liczniejsze roczniki, opuszczają mury szkół podstawowych.

Prognoza organizacji gimnazjów w gminie Piaseczno

Tabela 14 oraz wykres 28 przedstawiają prognozowane liczby uczniów w poszczególnych gimnazjach gminy Piaseczno łącznie w klasach 1-3.

Tabela 14. Prognozowane liczby uczniów w gimnazjach gminy Piaseczno

Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

W odróżnieniu od szkół podstawowych, w gimnazjach w najbliższych latach będziemy obserwować stabilny stopniowy wzrost liczby uczniów. Dodatkowo do gimnazjów w roku szkolnym 2020/2021 zaczną docierać zwiększone klasy

obecnych sześciolatków, wtedy na krótki czas znacząco wzrośnie liczba gimnazjalistów.

Wykres 28. Prognozowane liczby uczniów w gimnazjach gminy Piaseczno

Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Na podstawie prognozowanej liczby gimnazjalistów oraz obecnej średniej wielkości oddziałów przeprowadzono symulację liczby oddziałów, które zostaną utworzone w gimnazjach w Piasecznie. Tabela 15 przedstawia symulację liczby oddziałów w poszczególnych latach.

Tabela 15. Prognozowane liczby oddziałów w gimnazjach gminy Piasecznie (łącznie, bez wyodrębniania specyfiki)

Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Z przeprowadzonych symulacji wynika, że w czasie najbliższych lat liczba oddziałów gimnazjalnych będzie stopniowo rosła od obecnych 99 do 126 oddziałów w roku szkolnym 2019/2020. Później, po 2020 roku na liczbę oddziałów gwałtownie wzrośnie do 185 w 2022/2023. Wzrost liczby oddziałów spowoduje znaczny wzrost zapotrzebowania na etaty nauczycielskie. Podobnie jak w szkołach podstawowych trzeba jednak pamiętać, że wzrost liczby gimnazjalistów w latach 2021/2022 i 2022/2023 będzie wynikać z „ustawy sześciolatkowej” i w kolejnych latach liczba uczniów gimnazjów prawdopodobnie zmaleje.

Wykres 29. Prognozowane liczby oddziałów w gimnazjach gminy Piaseczno (łącznie, bez wyodrębniania specyfiki)

Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Obecnie średnia liczebność oddziałów wynosi 21,8 ucznia. Przeprowadzając powyższą symulację liczby oddziałów, założyliśmy, że ich średnia liczebność pozostanie na niezmiennym poziomie w każdej ze szkół. Jednak średnia liczebność oddziałów gimnazjalnych na poziomie poniżej 22 uczniów kształtuje się wyraźnie poniżej średniej dla gmin miejskich podobnej wielkości.

Gdyby założyć, że średnia liczebność oddziałów w gimnazjach wynosiłaby 25 uczniów, liczby oddziałów gimnazjalnych w gminie Piaseczno kształtowałyby się jak w tabeli 16 oraz na wykresie 16.

Tabela 16. Prognozowane liczby oddziałów w gimnazjach gminy Piasecznie przy średniej liczebności oddziałów – 25 uczniów (łącznie, bez wyodrębniania specyfiki)

Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Wykres 30. Prognozowane liczby oddziałów w gimnazjach gminy Piaseczno przy średniej liczebności oddziałów 25 uczniów (łącznie, bez wyodrębniania specyfiki)

Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Jeżeli średnia liczebność oddziałów gimnazjalnych została by zwiększona do poziomu 25 uczniów to sumarycznie w całej gminie w każdym roku liczba oddziałów byłaby mniejsza od kilkunastu do nawet 22 oddziałów w roku szkolnym 2022/2023. Przykładowo jeśli w czasie trwającego roku szkolnego 2014/2015 średnia liczebność oddziałów wynosiłaby 25 uczniów to we wszystkich gimnazjach w sumie byłoby 88 oddziałów zamiast obecnych 99.

Wnioski

Z przedstawionych analiz wynika, że w szkołach podstawowych w przyszłym roku szkolnym 2015/2016 znacząco wzrośnie liczba uczniów, w kolejnym roku szkolnym wzrost liczby uczniów będzie wyraźnie mniejszy, natomiast później do roku szkolnego 2019/2020 liczba uczniów się ustabilizuje na poziomie blisko 7000 uczniów. Tym samym jeszcze w czasie najbliższych dwóch lat wzrośnie zapotrzebowanie na etaty nauczycielskie. Trzeba jednak pamiętać, że ten wzrost liczby uczniów szkół podstawowych jest efektem ustawy sześcioletniej i gdyby zwiększone klasy opuściły mury szkół podstawowych gwałtownie zmniejszy się liczba uczniów i jednocześnie zmniejszy się zapotrzebowanie na etaty nauczycielskie.

Dodatkowo z analizy wynika, że w czasie ogólnej stabilizacji liczby uczniów w gminie w dużych szkołach liczba uczniów będzie się zwiększać, natomiast w większości małych i średnich szkół liczba uczniów będzie maleć.

W przypadku gimnazjów sytuacja wygląda inaczej. Obecnie w gimnazjach obserwujemy powoli rosnącą liczbę uczniów i ten trend utrzyma się do czasu aż zwiększone klasy szkół podstawowych zaczną chodzić do gimnazjów. Wtedy przez kolejne 2 lata w gimnazjach znacząco będzie się zwiększać liczba uczniów, oczywiście wzrost liczby uczniów spowoduje konieczność tworzenia większej liczby oddziałów co z kolei będzie powodować zwiększone zapotrzebowanie na etaty nauczycielskie. Trend wzrostowy spowodowany obniżeniem wieku szkolnego będzie krótkotrwały i później nastąpi gwałtowne zmniejszenie liczby uczniów. Wobec tego nastąpi również zmniejszenie zapotrzebowania na etaty nauczycielskie.

12. Załącznik nr 8. Baza lokalowa i jej wykorzystanie

13. Załącznik nr 9. Sytuacja przedszkoli

14. Załącznik nr 10. Struktura zatrudnienia nauczycieli

[Struktura wg wieku i stopni na tle kraju]

15. Załącznik nr 11. Wyniki ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli

[Omówienie celów, metodologii i głównych wyników ankiet. Szczegóły w pliku excelowym z wynikami]

16. Załącznik nr 12. Analiza wyników sprawdzianów i egzaminów

[Do weryfikacji i zredagowania. Wykresy i tabele do modyfikacji]

Poniższe wyniki analizy trendu wyników egzaminów zewnętrznych szkół podstawowych oraz trendów EWD dla gimnazjów opracowane zostały na podstawie danych:

- z informacji o stanie realizacji zadań oświatowych (SP) – średnie wyniki szkół z lat szkolnych 2008/09-2012/13.
- z portalu EWD – dane dla gimnazjów (wskaźniki trzyletnie) z okresów od 2006-2008 do 2011-2013.
- od dyrektorów szkół – zanonimizowane dane uczniów szkół podstawowych z lat od 2010/11-2013/14.

Analiza przedstawia trend wyników sprawdzianów po klasie szóstej w szkołach podstawowych gminy Piaseczno oraz trend w wynikach gimnazjów gminy Piaseczno a także trend w zmianie EWD gimnazjów gminy Piaseczno.

Wyniki egzaminów i sprawdzianu zostały odniesione do średniej krajowej z danego roku, odpowiednio sprawdzianu po klasie szóstej lub egzaminu gimnazjalnego.

Uznano, że dla badań efektywnościowych, badań związanych z tworzeniem analizy SWOT gminy Piaseczno najbardziej interesujące są zmiany trendu. Pokazują one nie tylko zmiany wyników lub EWD, ale wynikające z tych zmian reakcje społeczności szkolnych na analizy bieżących wyników egzaminacyjnych. Pozwala to na ocenę działań szkół po analizie bieżących wyników egzaminacyjnych i EWD.

Szkoły Podstawowe

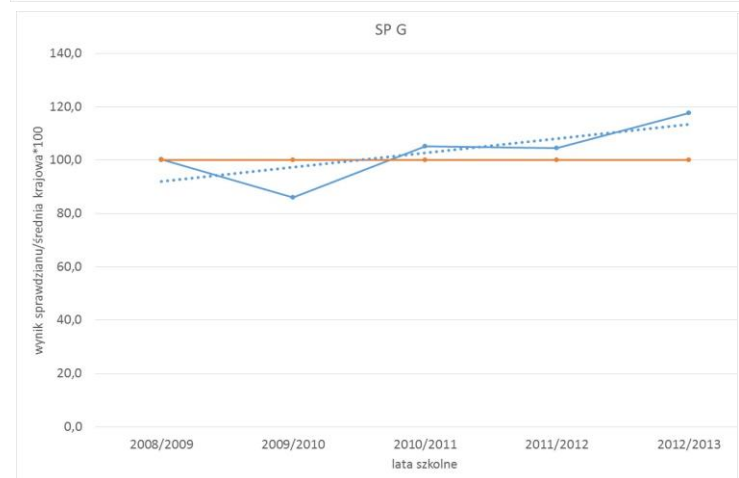
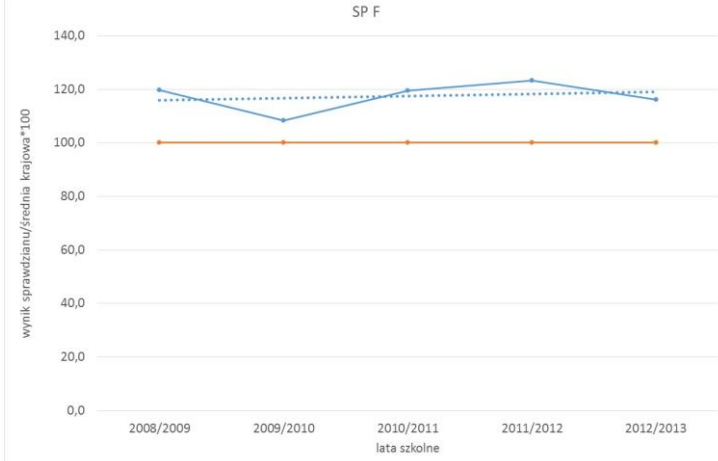
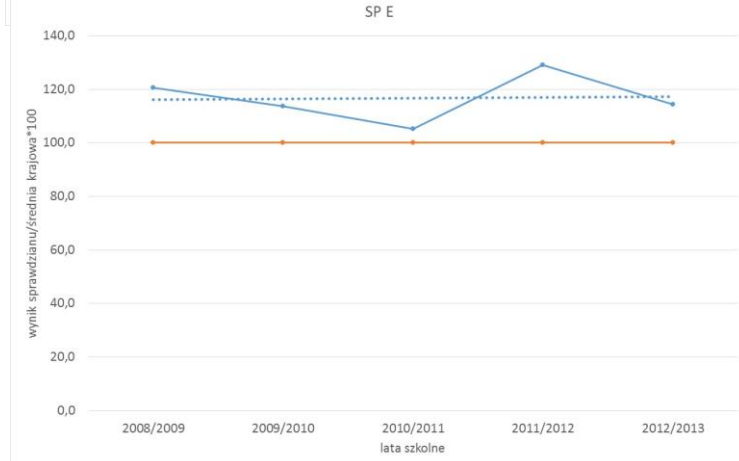
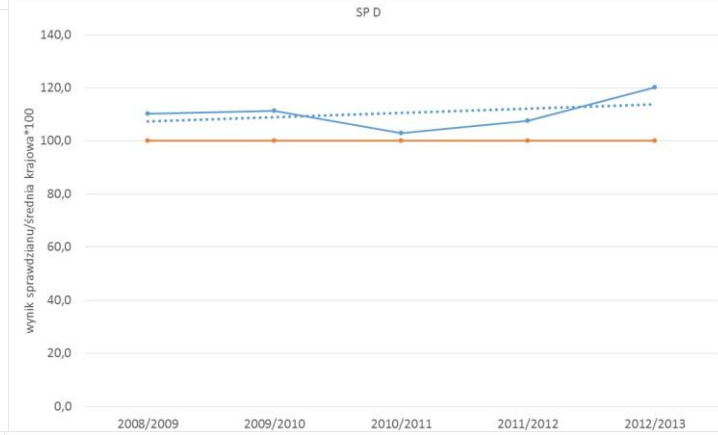
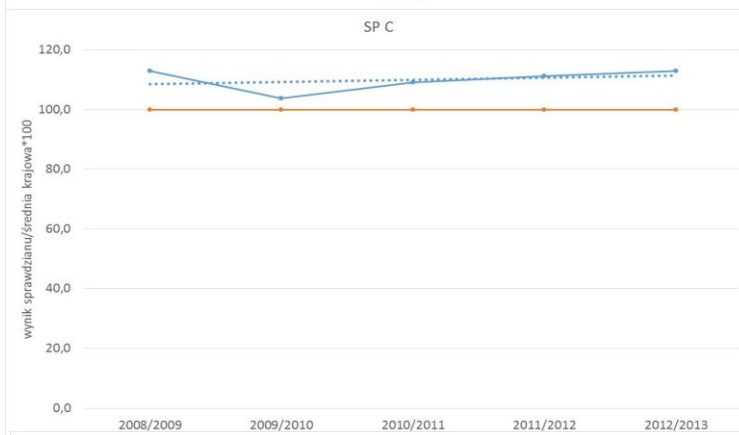
Analizę trendu wykonano na podstawie danych z informacji o realizacji zadań oświatowych (średnie wyniki szkół) za lata szkolne od 2008/09 do 2012/13 – razem 5 lat szkolnych.

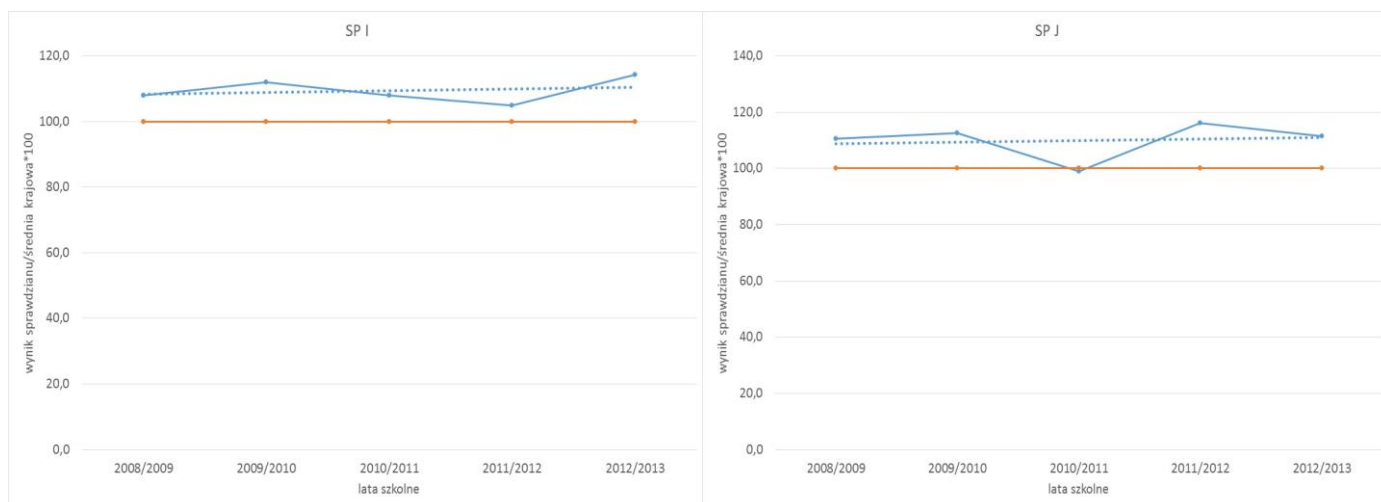
Wyniki punktowe szkół gminy Piaseczno odniesiono do średniej kraju w danym roku.

Tak wystandaryzowane wyniki porównano w skali badanych lat szkolnych.

Wyniki przedstawione są na wykresach. Linia przerywana na wykresie to linia trendu. Oś x to lata szkolne. Oś y to wynik szkoły odniesiony do średniego wyniku w kraju. Wszystkie wyniki powyżej 100 to wyniki wyższe od średniej krajowej. Szkoły zostały oznaczone symbolami A,B, C itd., aby nie odnosić analizy trendu do konkretnej szkoły lecz, aby zanalizować ogólny trend w gminie Piaseczno.

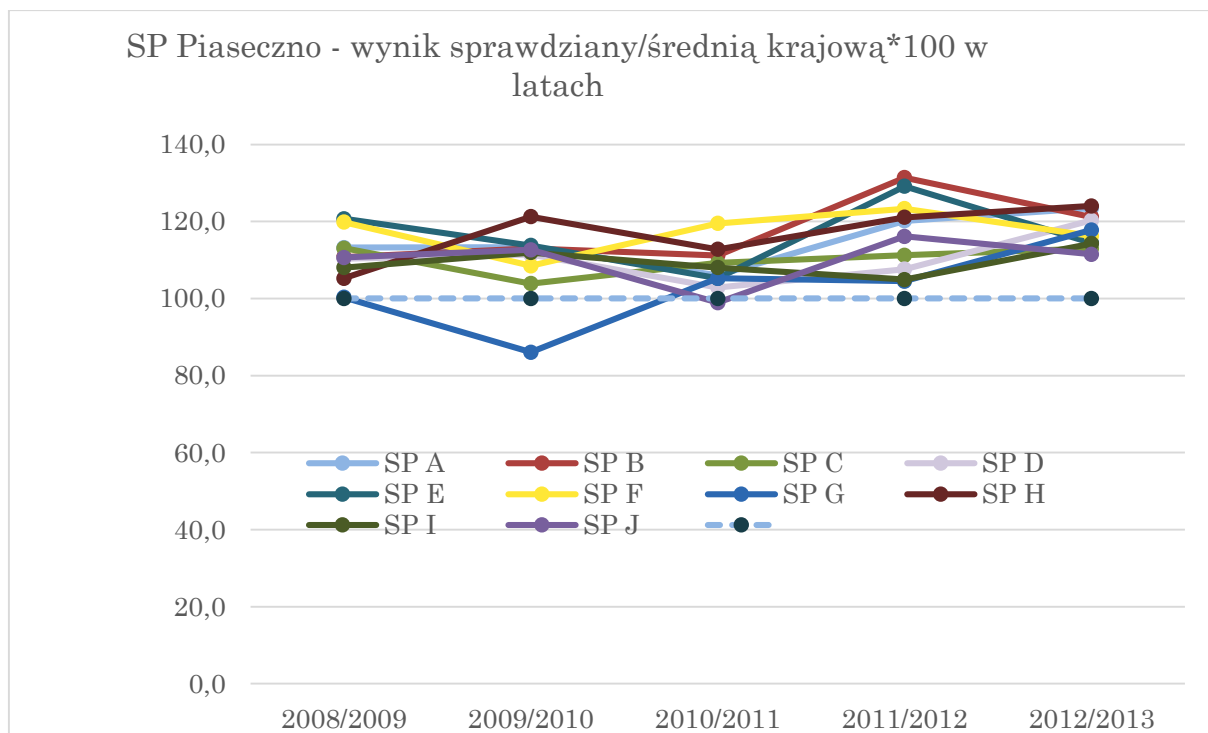
[Poniższe wykresy do przerobienia na zbiorcze – jeden z faktycznym przebiegiem, drugi z trendami].

- Wyniki sprawdzianu po klasie szóstej gminy Piaseczno są w latach od 2009 do 2013 są generalnie powyżej średniej kraju. Od tej zasady występują nieliczne wyjątki.
- Generalny trend wszystkich szkół podstawowych to trend wzrostowy lub utrzymywanie wyników egzaminów na tym samym wysokim poziomie. Są to wyniki bardzo dobre a w niektórych przypadkach znacznie powyżej średniej krajowej. Można również zaobserwować pozytywne reakcje szkół niektórych szkół. Jeżeli w którymś roku wyniki są słabsze następuje mobilizacja i w kolejnym roku się poprawiają. Pojawiają się również odwrotne tendencje występują jednak rzadziej.

Wyniki wszystkich szkół podstawowych pokazujemy również na wykresie zbiorczym. Pozwala to na zauważenie jeszcze innych dodatkowych tendencji. Poniżej wykres przedstawiający te wyniki zbiorczo dla wszystkich szkół podstawowych.

Analizując powyższy wykres możemy zauważyć:

- W większości wypadków wyniki utrzymują się powyżej średniej krajowej.
- Wyniki poszczególnych szkół nie są mocno zróżnicowane.
- Największe zróżnicowanie wyników było w roku szkolnym 2009/10, a najmniejsze w ostatnim sprawdzianie.

Zatem wszystkie szkoły gminy Piaseczno uzyskują podobne, dobre wyniki sprawdzianu po klasie szóstej.

Wielkości oddziałów a wyniki egzaminów

Średnie liczebność oddziałów w szkołach w roku szkolnym 2013/14 ilustruje tabela:

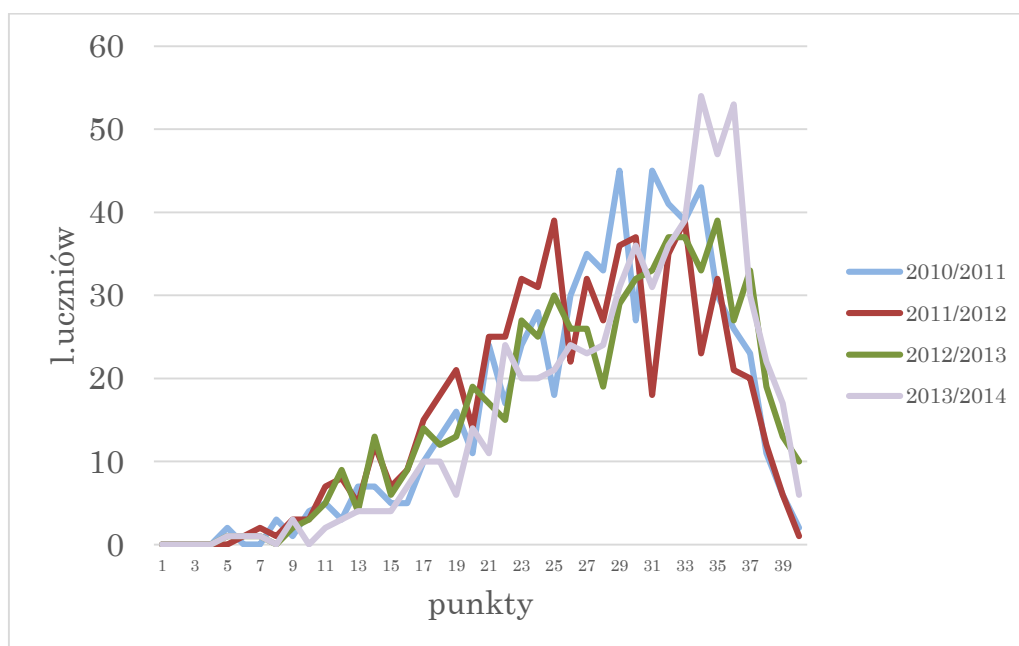
Szkoła	Średni oddział
SP 1	22,52
SP 2	24,21
SP 3-ZS Pias.	22,82
SP 5	24,10
SP Chyl.-ZS Chyl.	26,00
SP Głos.	19,14

SP Jazg.-ZS	
Jazg.	17,82
SP Józ.-ZS	
Józ.	23,00
SP ZG-ZS ZG	23,86
SP Złot.-ZS	
Złot.	23,71
Średnio Pia- seczno	22,91

Jak widać wielkość średniego oddziału oscyluje od 17,82 do 26 a wyniki są bardzo podobne. Zatem uprawniony jest wniosek: Nie jest widoczna korelacja między wielkością oddziału a wynikami sprawdzianu po klasie szóstej.

Na wykresie poniżej pokazano liczby uczniów z wynikami sprawdzianu od 1 pkt. do 40 pkt. w kilku latach szkolnych. Wykres sporządzono z zanonimizowanych danych od dyrektorów szkół. Oś x - liczby punktów, oś y- liczba uczniów z daną liczbą punktów.

[Zmienić typ wykresu na punktowy, poprawić opisy]

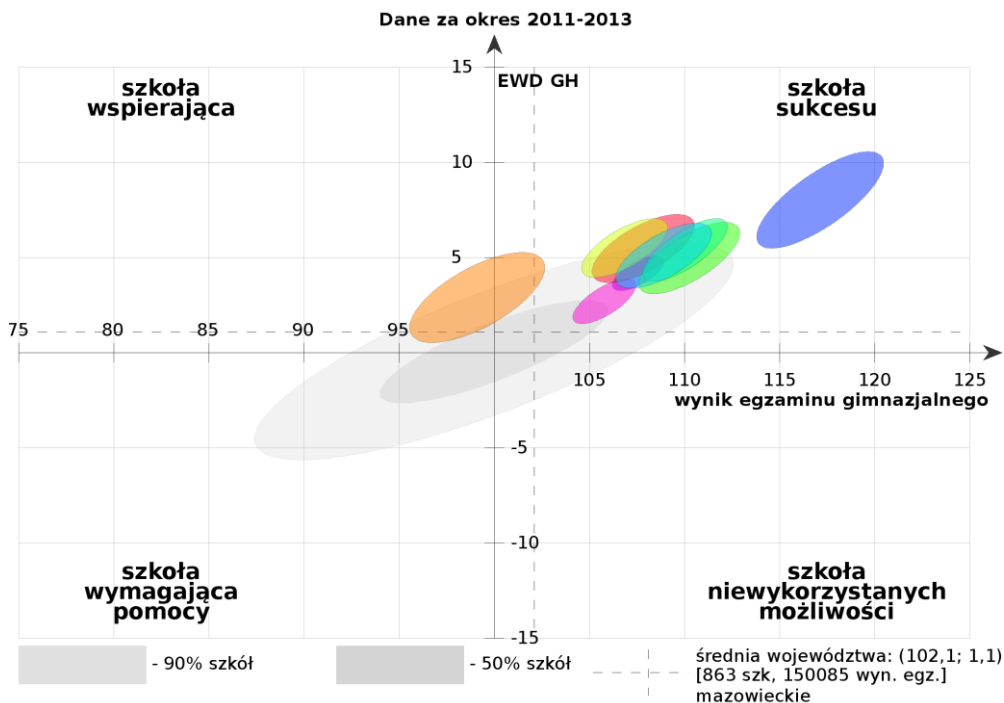
Jak nietrudno zauważyć uczniowie piaseczyńskich szkół podstawowych w większości uzyskują wyniki wysokie lub bardzo wysokie i tak jest w każdym z badanych roku szkolnym. Bardzo dobry wynik – wielu uczniów uzyskało wyniki powyżej 30 pkt, to wynik roku 2013/2014.

Dobre wyniki sprawdzianów po klasie szóstej i pozytywne trendy świadczą o dobrej pracy szkół w zakresie, który sprawdzają egzaminy zewnętrzne.

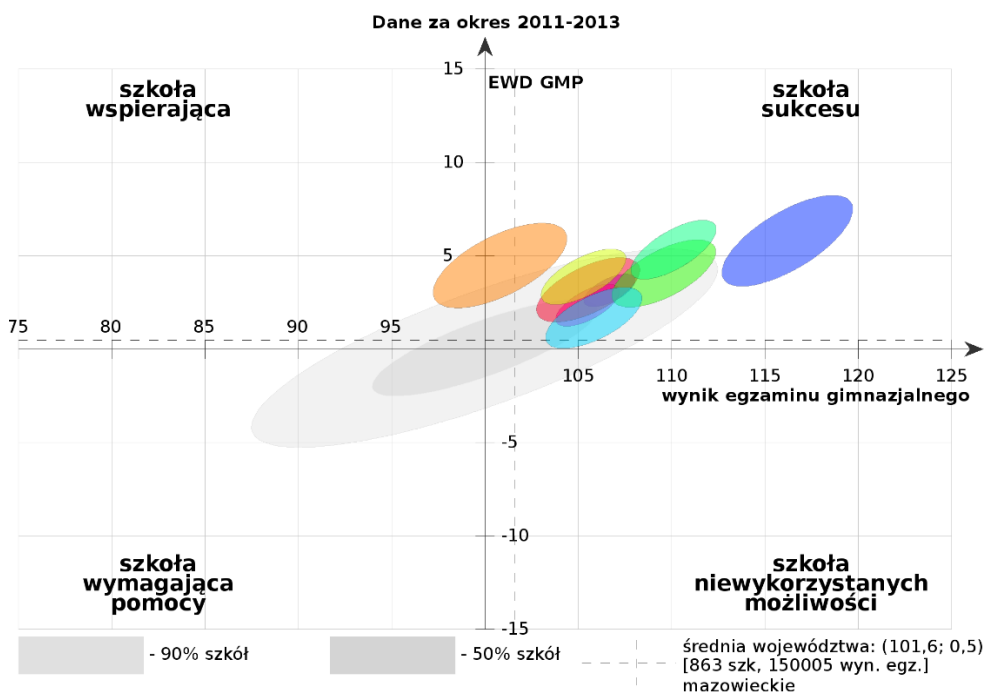
Gimnazja

Analiza trendu wyników egzaminu gimnazjalnego i wartości EWD zostały wykonane na podstawie danych z portalu EWD.

EWD humanistyczne gimnazjów Piaseczna wyniki 2011-2013.

EWD matematyczno-przyrodnicze gimnazjów Piaseczna wyniki 2011-2013.

Jak widać na zaprezentowanych wykresach wszystkie gimnazja gminy Piaseczno uzyskały w trzyletnich badaniach 2011-2013 dodatnie EWD i to z obu rodzajów egzaminów. EWD dla tych gimnazjów jest bardzo podobne. Zróżnicowanie gimnazjów widoczne jest w zakresie wyników egzaminu gimnazjalnego. Jedno z gimnazjów uzyskało wynik bliski średniej krajowej pozostałe wyniki nieco wyższe od średniej krajowej i wojewódzkiej i jedno wynik znacznie wyższy od średniej krajowej i wojewódzkiej. Są to bardzo wyniki egzaminu gimnazjalnego.

EWD a wielkości oddziałów

Tabela poniższa przedstawia średnie liczebności oddziałów gimnazjów gminy Piaseczno.

Gimnazjum	Średni oddział
G ZG-ZS ZG	21,13
G 1	23,78
G 2	20,00
G Chyl.-ZS Chyl.	26,50
G Jazg.-ZS Jazg.	18,25
G Złot.-ZS Złot.	21,27

Jak widać zróżnicowanie średniej liczebności oddziału waha się od 18,25 do 23,78 zaś EWD gimnazjów są bardzo zbliżone. Trudno, zatem stwierdzić korelacje pomiędzy liczebnością oddziału a EWD.

[sprawdzić możliwość przygotowania wykresów podobnych jak w wypadku SP]

Trendy

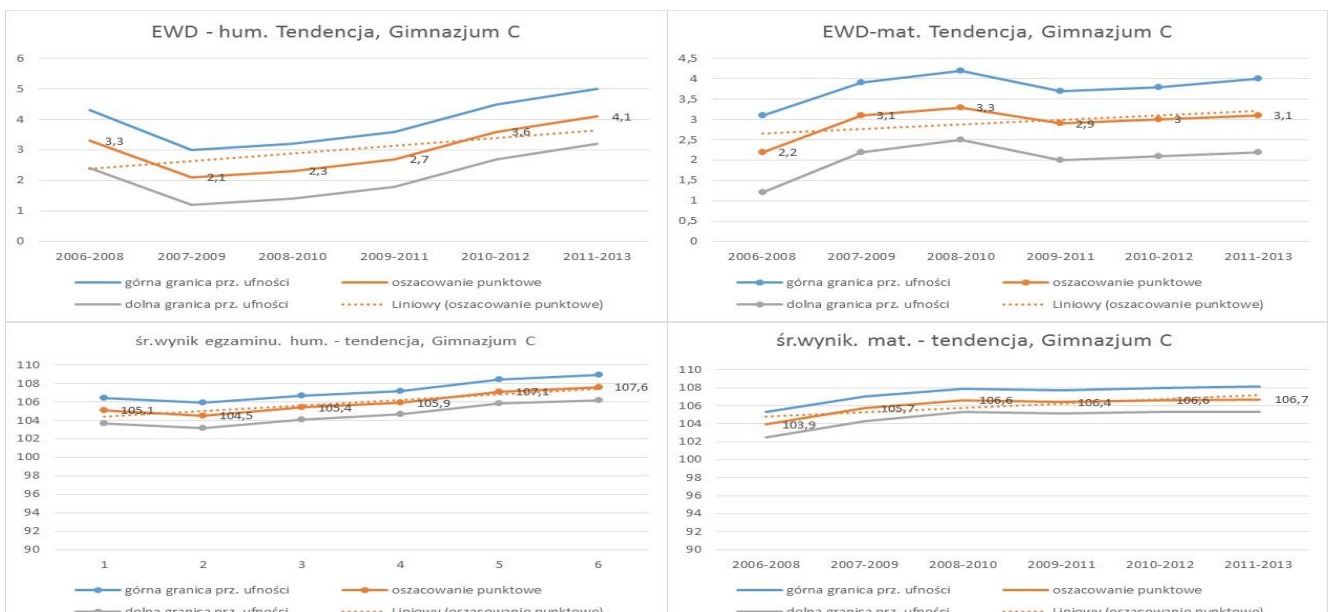
Zbadano również tendencje w latach (trzyletnie wskaźniki) 2006-2008 do 2011-2013 zarówno EWD jak i wyników egzaminacyjnych z obu części egzaminu gimnazjalnego. Przedstawiają to poniższe wykresy. Tendencja widoczna jest dzięki linii trendu umieszczonej na wykresie.

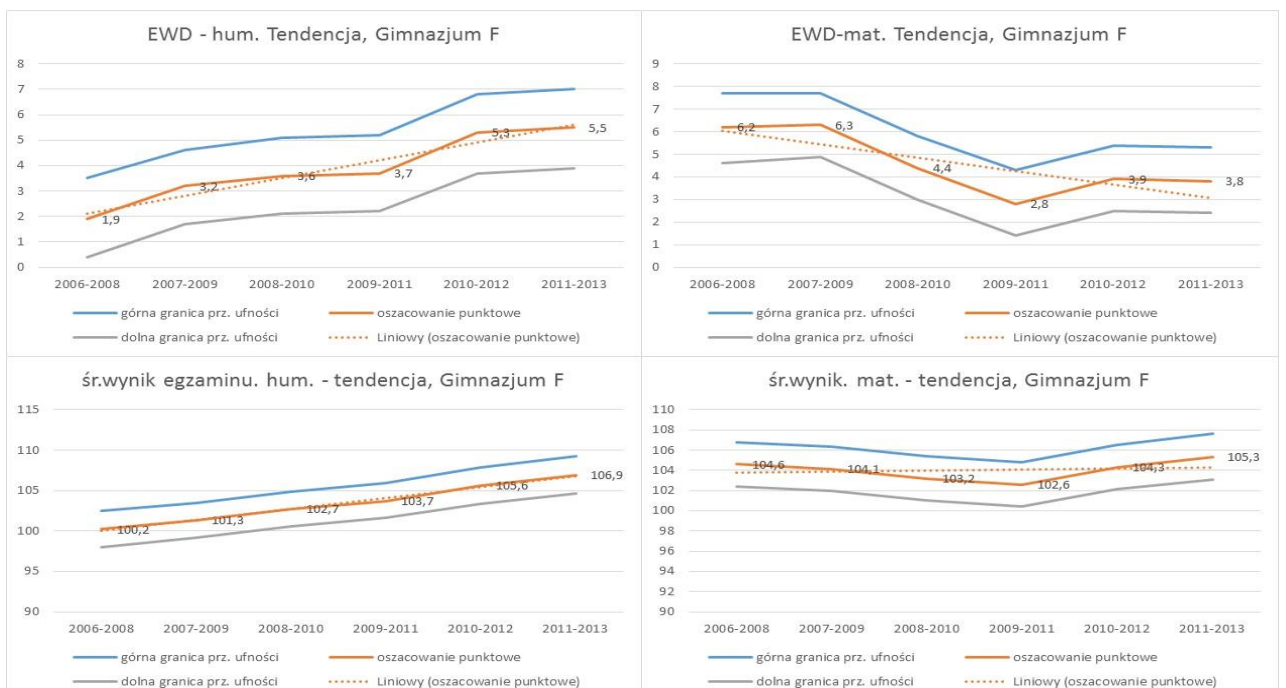
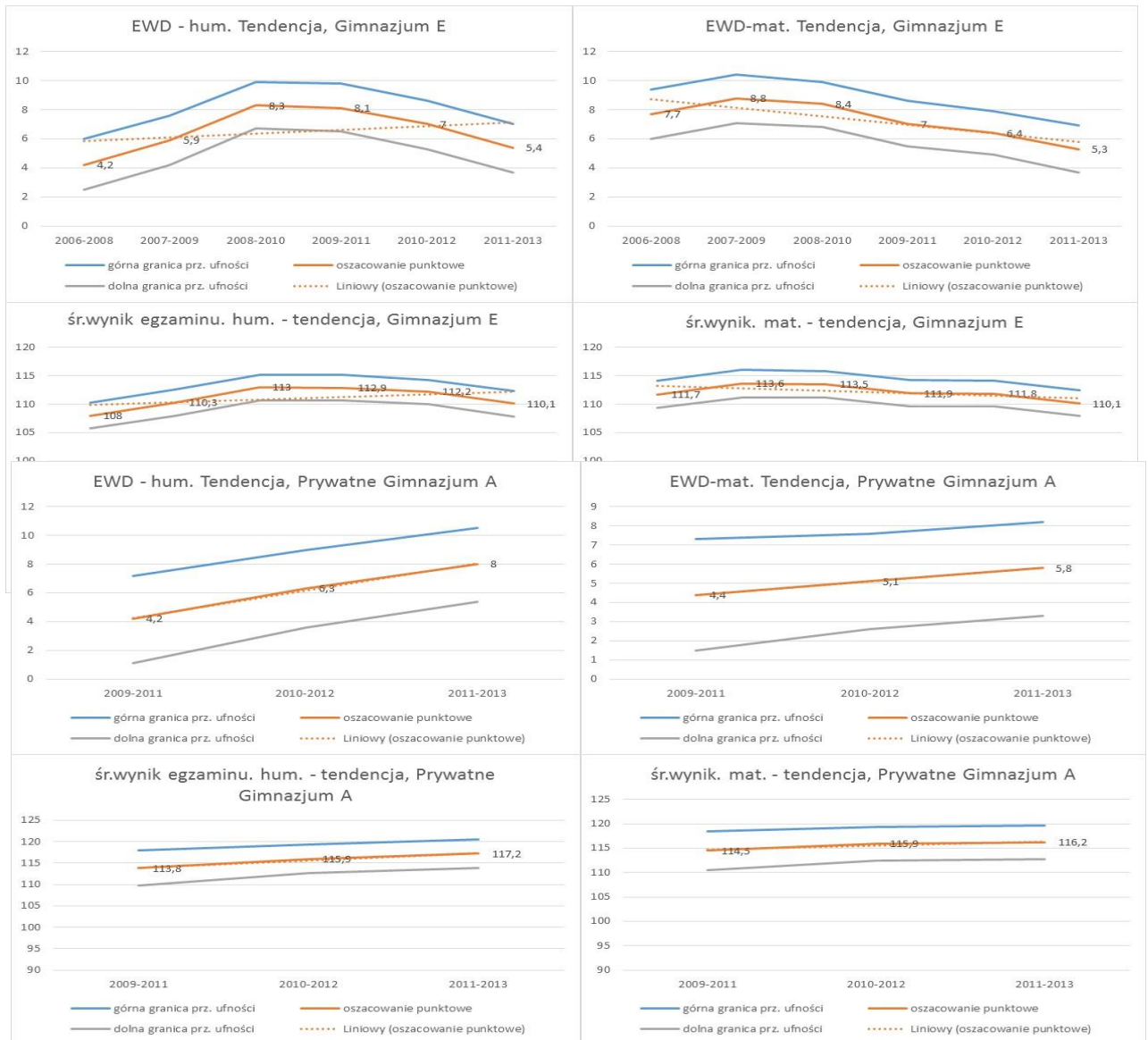
Na kolejnych ekranach widoczne są 4 wykresy, dwa dotyczą EWD i kolejne dwa dotyczą średnich wyników egzaminów gimnazjalnych danego gimnazjum. Na wykresach dotyczących wyników i EWD- oś x to kolejne trzyletnie badania wskaźników od 2006-2008 do 2011-2013 zaś oś y dla EWD to wartość EWD pokazana w przedziale ufnosci a na wykresach dotyczących wyników oś y to wyniki egzaminów odniesione do średniej krajowej w badanym okresie pokazane w przedziale ufnosci. Na wykresach linią

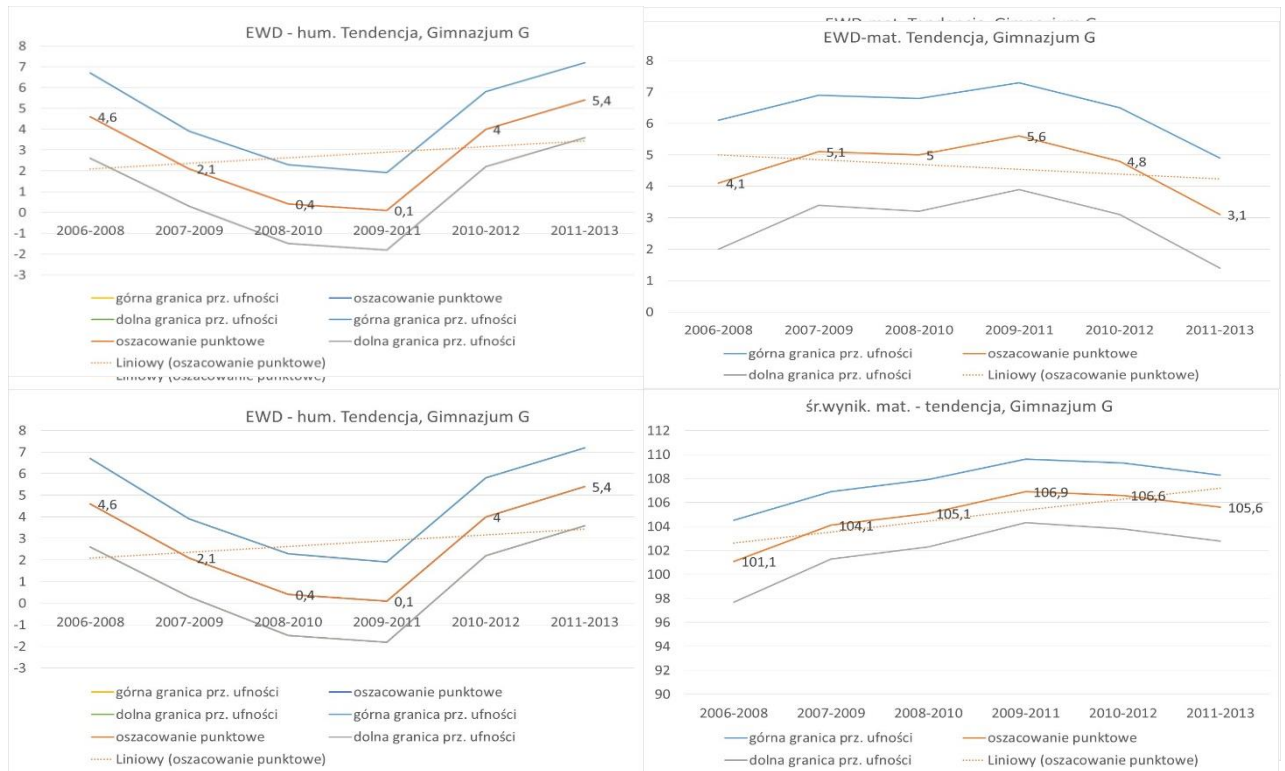
przerywana zaznaczono linie trendu. Wyniki przedstawione są dla każdego z gimnazjów opisanych anonimowo A,B,C itd. Chodzi o badanie trendu wszystkich gimnazjów gminy Piaseczno a nie o pojedynczą analizę któregoś z gimnazjów. Wyniki pokazano dla każdej z części egzaminu. Wykresy dotyczące EWD wskazują na wkład gimnazjum w zakresie wyników edukacyjnych, jakie sprawdzają egzaminy zewnętrzne. Wykresy dotyczące średnich wyników informują nas również o potencjale uczniów przyjmowanych do gimnazjum.

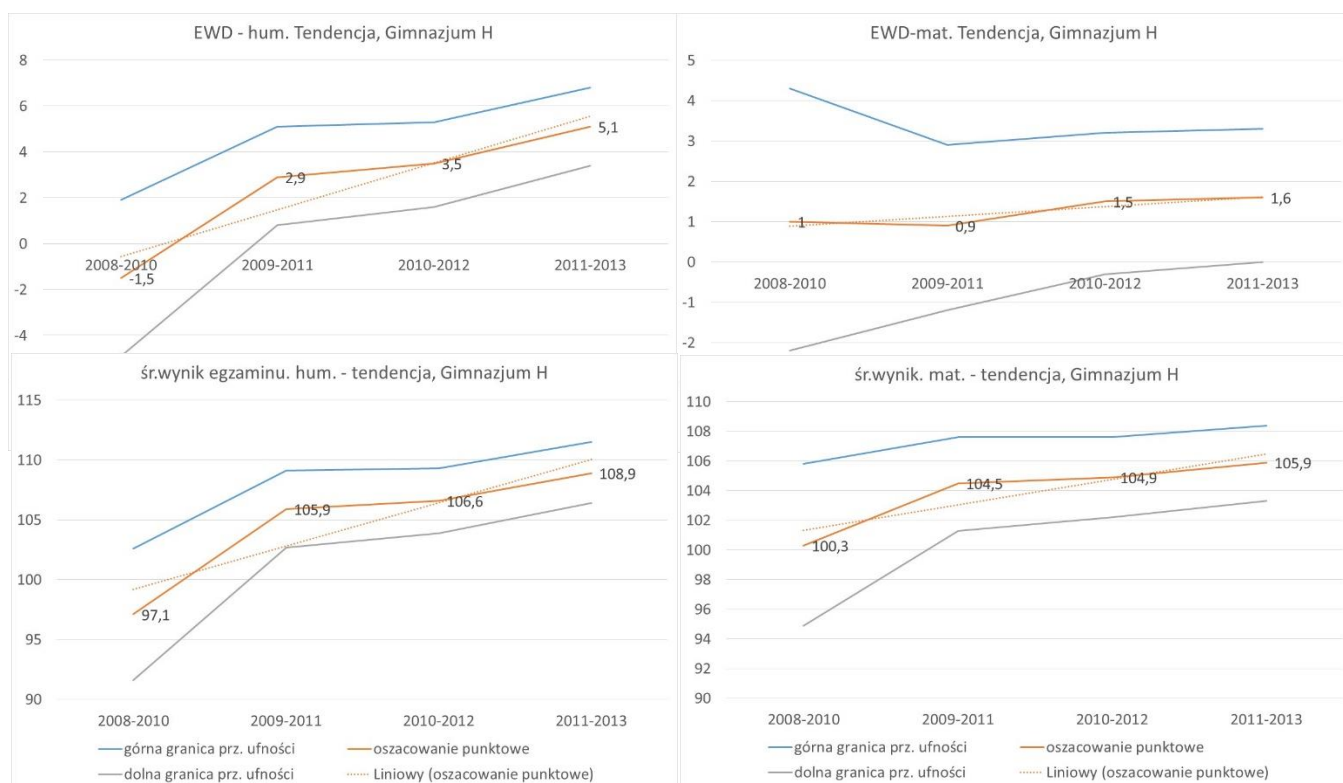
[Przygotować tylko wykresy zbiorcze]

Załącznik nr 12. Analiza wyników sprawdzianów i egzaminów

Analizując wykresy dla poszczególnych gimnazjów, można zauważyć następujące zależności:

- EWD i średnie wyniki egzaminów są ponadprzeciętne i wysokie.
- Większość gimnazjów w zakresie EWD i średniej wyników ma tendencje wzrostową lub neutralną (stałą). Są jednak gimnazja, które mają tendencje malejącą. Nie jest to jednak znaczny spadek.
- Wysokie średnie wyniki egzaminów świadczą o wysokim potencjale uczniów przyjmowanych do gimnazjów, co zdaje się dobrze świadczyć o działaniach szkół podstawowych. (Koreluje to z wysokimi wynikami sprawdzianu po klasie szóstej, omówionymi powyżej.)

Niepokoić jednak może negatywny trend dotyczący zarówno EWD jak i średnich wyników w niektórych gimnazjach. Oznacza on, że w zakresie EWD szkoły o spadkowej tendencji EWD nie wyciągały wystarczających wniosków z wyników egzaminów. Prawdopodobnie analizowano dodatnie EWD, uznawano go i słusznie za sukces szkoły. Nie analizowano jednak trendu EWD. Stąd być może niewystarczająca reakcja na malejący trend EWD.

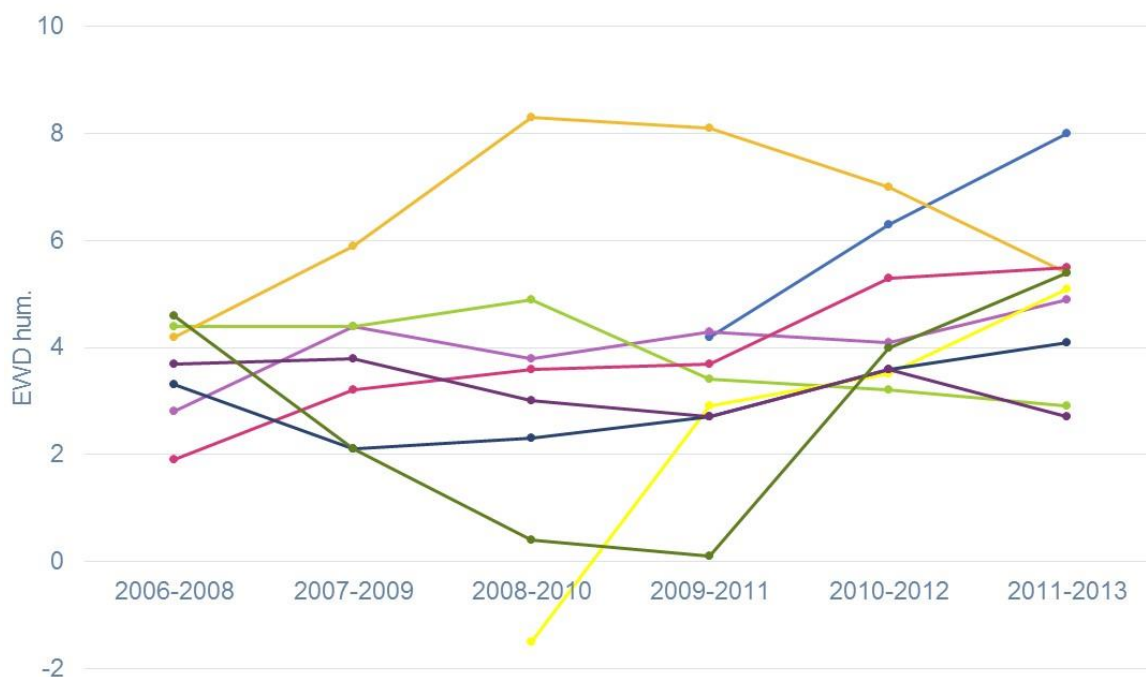
Gimnazjum H osiągnęło duży sukces w zakresie EWD. Wynik EWD hum. 2008-2010 był ujemny następnie ciągle wzrastał i osiągnął bardzo wysoki wynik 5,1 dla EWD hum. 2011-2013. Tendencja wzrostowa EWD w tym gimnazjum widoczna jest również dla EWD mat.

Zbiorcze zestawienie średnich wyników egzaminu gimnazjalnego i EWD pozwala na odczytanie jeszcze innych zależności i tendencji.

Zestawienie to ilustrują poniższe wykresy.

EWD humanistyczne gimnazjów Piaseczna w latach - 2006-2008 do 2011-2013 (wyniki trzyletnie)

Oś x – lata badań trzyletnich EWD, oś y wartość EWD humanistycznego.

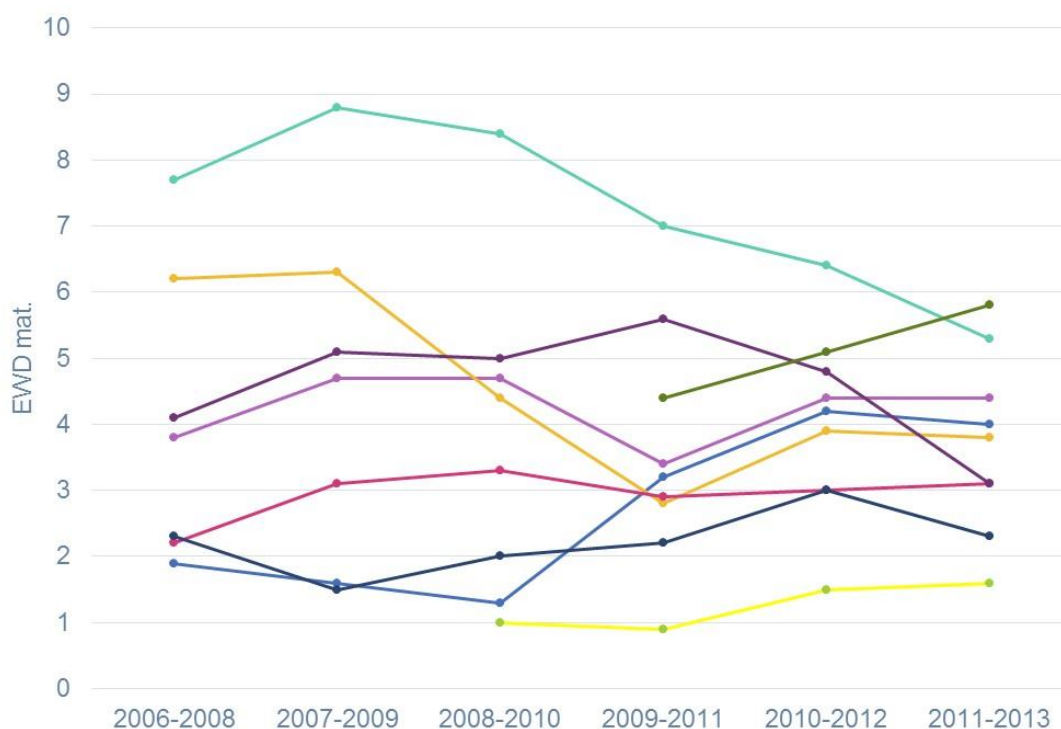

Na wykresie możemy zauważyć, że wyniki EWD humanistycznego dla gimnazjów gminy Piaseczno w przedstawionych latach badań ulegały rozwarstwieniu. W pierwszym z prezentowanych badań (2006-2008) wyniki EWD były dla szkół zbliżone w kolejnych latach widoczne jest zróżnicowanie tych wyników. Tendencja w ostatnich dwóch badaniach jest jednak taka, że zróżnicowanie wyników się zmniejsza. Kilka gimnazjów gminy uzyskało w ostatnich badaniach znaczący sukces. Jedno z gimnazjów z ujemnego EWD uzyskało jego znaczący wzrost. Inne gimnazjum skutecznie odwróciło malejący trend EWD humanistycznego. Są jednak również gimnazja, które pomimo wysokich wyników EWD mają tendencję malejącą EWD humanistycznego.

Na kolejnym wykresie zbiorczym porównamy wyniki EWD matematyczno-przyrodniczego w kolejnych trzyletnich badaniach.

EWD matematyczno-przyrodnicze gimnazjów Piaseczna w latach - 2006-2008 do 2011-2013 (wyniki trzyletnie)

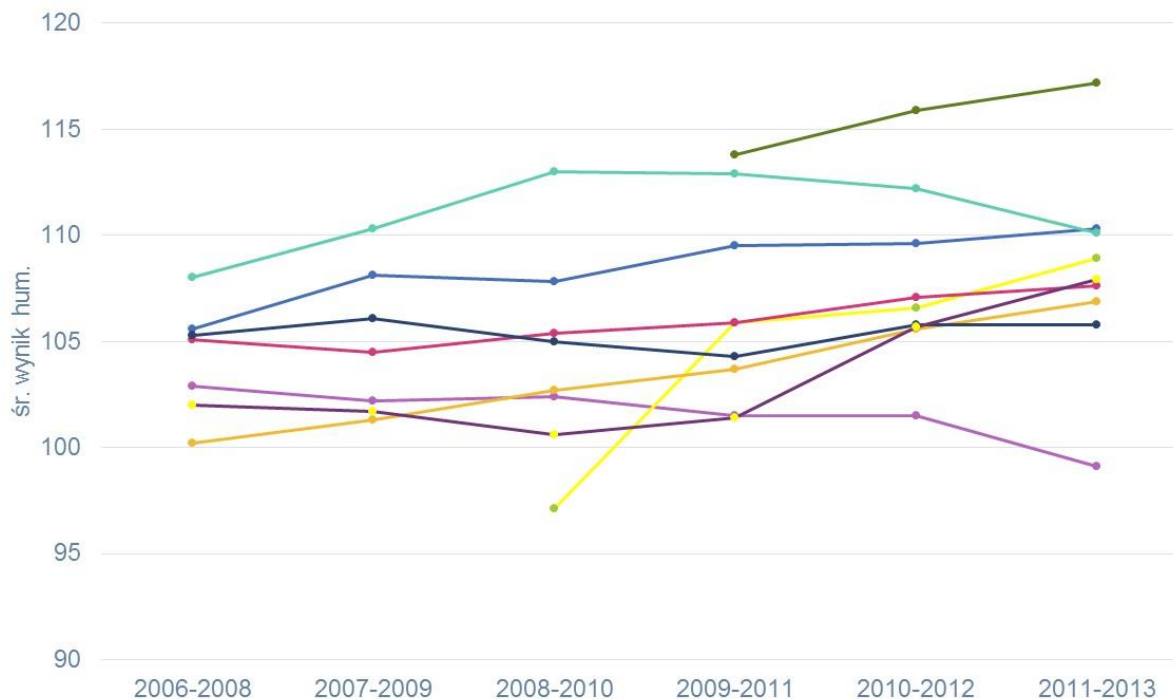
Oś x – lata badań trzyletnich EWD, oś y wartość EWD matematyczno-przyrodniczego.

Jak można zauważyć na powyższym wykresie wszystkie gimnazja gminy Piaseczno w wszystkich prezentowanych badaniach mają dodatnie EWD matematyczno-przyrodnicze. Widoczna jest tendencja zmniejszania się zróżnicowania wyników EWD, ale zróżnicowanie to nadal pozostaje dość duże. Generalnie tendencja wyniku EWD matematyczno-przyrodniczego w gimnazjach jest stała. Są jednak gimnazja, w których wynik EWD w ostatnich badaniach niepokojąco maleje. Na pewno sukcesem gimnazjów Piaseczna jest dodatni i dla niektórych gimnazjów wysoka wartość wskaźnika EWD zarówno dla części humanistycznej jak i matematyczno-przyrodniczej.

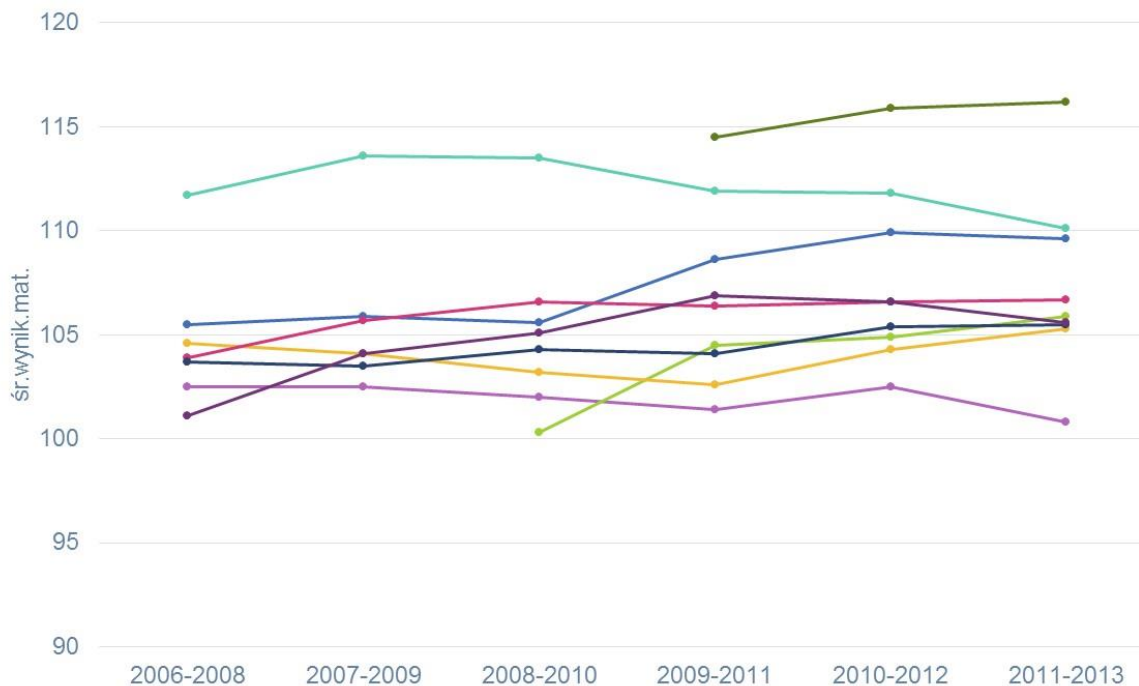
Na poniższych wykresach zaprezentujemy zbiorczo średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w obu częściach tego egzaminu. Wyniki te i ich trendy świadczą między innymi o potencjale edukacyjnym uczniów uczących się w gimnazjach gminy Piaseczno i o efektach pracy szkół podstawowych, z których rekrutują się uczniowie gimnazjów.

Średni wynik egzaminu gimnazjalnego - część humanistyczna gimnazjów Piaseczna w latach - 2006-2008 do 2011-2013 (wyniki trzyletnie) Oś x – lata badań trzyletnich. Oś y – średni wynik egzaminu gimnazjalnego część humanistyczna odniesiony do średniej krajowej w danych badaniach. Liczba 100 oznacza wynik równy średniej krajowej.

Jak widać z wykresu zróżnicowanie w kolejnych badaniach średnich wyników ma tendencję wzrostową. Wyniki średnie gimnazjów są coraz to bardziej zróżnicowane. Oznacza to, że do gimnazjów przyjmowani są uczniowie o różnym potencjale edukacyjnym. Biorąc pod uwagę, że wyniki sprawdzianu po klasie szóstej są coraz to mniej zróżnicowane należy przypuszczać, że zróżnicowanie wyników średnich egzaminów gimnazjalnych wynika z wyborów gimnazjów przez absolwentów szkół podstawowych nie zawsze zgodnych z obwodem szkoły a wynikających z obiegowej opinii o gimnazjum. Wyniki generalnie są powyżej średniej krajowej. W większości gimnazjów tendencja średnich wyników egzaminu gimnazjalnego część humanistyczna jest wzrostowa. Należałoby się jednak zastanowić nad przyczyną spadku i to poniżej średniej krajowej w ostatnim średniego wyniku jednego z gimnazjów. Spowodowało to również zróżnicowanie wyników średnich gimnazjów. Gdyby nie brać pod uwagę wyniku tego gimnazjum oraz drugiego o bardzo wysokiej średniej, można zauważyć, że w ostatnim badaniu wyniki średnie pozostałych gimnazjów są zbliżone. Świadczy to, być może, o zmianie tendencji różnicowania się średnich wyników egzaminu gimnazjalnego część humanistyczna gimnazjów.

Średni wynik egzaminu gimnazjalnego - część matematyczno-przyrodnicza gimnazjów Piaseczna w latach - 2006-2008 do 2011-2013 (wyniki trzyletnie)
Oś x – lata badań trzyletnich. Oś y – średni wynik egzaminu gimnazjalnego część matematyczno-przyrodnicza odniesiony do średniej krajowej w danych badaniach. Liczba 100 oznacza wynik równy średniej krajowej.

Jak widać na powyższym wykresie zróżnicowanie średnich wyników egzaminu gimnazjalnego w poszczególnych badaniach jest znaczne i nieco wzrasta. Wyniki poszczególnych gimnazjów mają tendencje stałą lub wzrostową. Biorąc pod uwagę niewielkie zróżnicowanie wyników średnich sprawdzianu po klasie szóstej szkół podstawowych można przypuszczać, że zróżnicowanie wyników średnich w gimnazjach wynika z wyborów gimnazjów przez absolwentów szkół podstawowych nie zawsze zgodne z obwodami a wynikające z opinii obiegowych o gimnazjach. Wyniki średnie egzaminu gimnazjalnego część matematyczno-przyrodnicza są wysokie. Wszystkie gimnazja uzyskują wyniki powyżej średniej krajowej i to we wszystkich badaniach, jakie były realizowane. Jest to na pewno sukces gimnazjów Piaseczna.

Wyniki edukacyjne zarówno szkół podstawowych jak i gimnazjów Piaseczna z punktu widzenia egzaminów zewnętrznych i tego, co sprawdzają egzaminy zewnętrzne są wysokie i mogą być źródłem satysfakcji zarówno dla władz gminy, jak i dyrektorów szkół i nauczycieli pracujących w gminie Piaseczno. Analiza tendencji wieloletnich wskazuje na opisane powyżej problemy. Nie są one jednak zasadnicze dla powodzenia edukacyjnego przeciętnego absolwenta piaseczyńskiej szkoły. Zarówno absolwenci szkół podstawowych jak i absolwenci

gimnazjów w większości mogą liczyć na kontynuację edukacji w szkole swojego pierwszego wyboru z racji wysokich wyników egzaminów zewnętrznych. Wskazane w analizie problemy warto wziąć pod uwagę w planowaniu działań doskonalących pracę szkół.